

UNDERVEIS

Kirkeblad for Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn 2-2016

Arvid Ludvigsen med de første eksemplarene av DELKs nye sangbok. Kjøp boken på St. Hansstevnet. Side 5.

10-11

DELK-skolene 150 år!

14-15

Luther som bibelleser og kirkelig reformator

28 & 36

DELKs
St. Hansstevne 2016

DELK

UNDERVEIS er et informasjonsblad som skal fremme sunn åndelig utvikling, liv og vekst.

Bladet utgis av Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn med fire nummer pr. år.

33. årgang. Opplag 2 200 eksemplarer.

Bladet er trykket på et miljøvennlig og svanemerket papir.

Gjengivelse tillatt med kildehenvisning.

Bladet finansieres med gaver.

www.delk.no – delk@delk.no

Ansvarlig redaktør

Tilsynsmann Rolf Ekenes

Kontortlf.: 33 35 93 51

E-post: rolf.ekenes@delk.no

I redaksjonen:

Torunn Fadum Døvik

Tlf.: 918 87 350

E-post: hvorfor-ikke@live.no

Torunn Hvale

Tlf.: 971 69 322

E-post: torunn.hvale@gmail.com

Jon Tore Lie

Tlf.: 952 95 554

E-post: jotol@online.no

Red. sekr. – design & layout

Tormod Fredriksen, TEIE it-com

Tlf.: 916 93 078

E-post: tofredr@online.no

Trykk

Nordby Grafisk, Larvik

Forsidefoto

Arvid Ludvigsen viser de første eksemplarene av DELKs nye sangbok «Pris hans navn»

Foto: TFR

Distribusjon

DELK-kontoret

Tlf.: 33 35 93 50

E-post: underveis.abonnement@delk.no

Økonomi

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn

Åslyvn. 19, 3170 Sem

E-post: delk@delk.no

Kontonr.: 3000 27 13949

ISSN: 0809-229x

21

Misjon i det flerkulturelle Norge

DELKs misjons-
fokus 2016

24

En helt normal PiT

Vellykket påskeleir
for DELK-ungdommen
i Trysil

Litt av innholdet:

- 03 Ledere
- 04 Endringer i høymesseliturgen
- 05 Bibelselskapet i Norge 200 år
- 06 Å rives sakte i to
- 06 Luthersk - hva er det? (VI)
- 12 «Underveis» et midlertidig navn | Klipp fra Underveis i 1987
- 13 Ordinasjon i Bergen | Hvordan få tak i gode lærere?
- 15 Når livet er satt på vent
- 16 Fra bibeloversetterens verksted
- 17 Andakt av Kristoffer Hansen-Ekenes
- 18 Møtelisten
- 20 Ryenbergets diakon
- 21 Misjon i det flerkulturelle Norge
- 22 Avslutning og oppbrudd
- 23 Magnus Minnesjord – ny eldste i Skien menighet
- 24 «En helt normal PiT» – Ungdommens påskeleir i Trysil
- 25 Venke S. Gjelstad om DELK-økonomien
- 26 Den norske kirke sporer av – hvor går frikirkene?
- 27 Kortversjon av kristendommens historie i Japan
- 28 Rapport fra Rådsmøtet og kort fra Hovedstyret
- 29 Bondal-siden
- 30 Diverse nyheter fra DELK
- 34 Slekters gang | Kontoer for gaver | Misjonærer og utsendinger
- 35 DELKs adresser og kontaktpersoner
- 36 St. Hansstevnet 2016 – program

DELK – en kirkelig nødhavn?

Forleden sa en til meg: Nå må dere i DELK være en kirkelig nødhavn for alle som forlater Den norske kirke. Vær aktive nå; inviter trosflyktningene inn til fellesskapet hos dere. - Nødhavn? Vi har vært et ordnet kirkesamfunn i snart 150 år. Men det er hyggelig å få anerkjennelse.

Den norske kirke er kommet i en alvorlig krise. Kirkemøtets vedtak i våres om likekjønnet vigsel er ikke bare et brudd med Bibelens lære om ekteskapet som en Gudgitt skaperordning mellom en mann og en kvinne. Det har også dypt alvorlige konsekvenser for barnet. Vi fatter ikke at et slikt vedtak kunne bli gjort. Vi sørger over utviklingen sammen med våre brødre og søstre i Den norske kirke som deler vårt syn. Det er ingen tvil om hvor DELK står i denne saken. Vi har uttrykt oss tydelig både i media og på våre nettsider.

Samtidig ønsker vi ikke å blande oss inn i indre forhold i en søsterkirke. Vi

kan bare be om at Gud må lede dem i den krisesituasjon de befinner seg. Like fullt merker vi et tydelig trykk i disse tider: Noen av dem som forlater Dnk, spør om mulighet for medlemskap i DELK. Større grupper reiser spørsmålet om mulighet for menighetsdannelse. Hva gjør vi med det?

Selvsagt ønsker vi dem velkommen, det skulle bare mangle. Vi er glad for å kunne hjelpe dem når den båten som har vært deres åndelige hjem i generasjoner, har sprunget lekk. Men vi lager ikke noen vervekampanje for å kapre medlemmer. Vi fisker ikke nå, selv om fiskelykken er større i opprørt vann. Det finnes ingen vinnere i denne striden. Vi sørger med våre søsken. Men vi gjør oss ikke lekke. Vi tar imot dem som kommer uten å agitere.

Vi respekterer dem som forblir i Den norske kirke; her er det snakk om ufattelig sterke bånd. Samtidig forstår vi svært godt de som sier: Nok er nok. Dette går bare én vei. Vi er glade om vi

Foto: BoJo Hermansen

kan være et åndelig hjem for dem. Og vi ønsker å ta imot dem med varme om de banker på vår dør. Men det utløser ingen jubelscener. Juble gjør vi når ufrelste finner veien til Gud og tro - og eventuelt et livsrom hos oss. Men ikke når de kommer fordi det bibelske og trosmessige fundament der de hørte til, går i oppløsning. Og samtidig: Vi er spente på hvor Gud fører oss videre langs denne veien i tiden som kommer.

Look to Sweden

På vei gjennom Linköping i Sør-Sverige en dag i mars faller blikket mitt på et kjempemessig reklameskilt for et supermarked like utenfor byen. De analyserer jeg sjelden. Helt tilfeldig ser jeg noe som får meg til å trække bremsen i bønn. Stakkars de bak; de skulle bare visst hva jeg bremset for: Et giga-skilt med reklame for Bageri, Spel & godis, Pizzeria, Veterinär, Nya Munken – hva nå det kan være. Og så videre.

Men hva står der midt på – like under Bibliotek, men tross alt over Skomakeri? Jo: Kyrka. Midt blant Smörgåsar og Frisörer og alt det andre har kyrkan trengt seg på og funnet en plass. Mer midt i verden er det knapt mulig å komme. Der var kyrkan!

Jeg kjente jeg ble fylt av glede – og av ettertanke. Den forkjetrede Svenska kyrkan, liberal som hun er blitt, altfor mye preget av verdens tanker og ideologier. Og så kan du si: Ja nettopp; den store tavlen viser akkurat det; hva

som skjer når kirken blander seg med verden.

Og samtidig: I verden – men ikke av verden. Jesu ord som vi ikke kan løpe fra! Jeg kjente en stille glede der jeg så for meg alle diskusjonene, kreativiteten, ønsket om å være synlig midt i verdensmylderet på et kjøpesenter – som har gått forut for kampen om plassen på senteret og på skiltet. Det minnet meg for øvrig om en t-skjortemote for noen år siden. Jeg møtte en ung kar med en t-skjorte med teksten Ut med kirken! i kjempebokstaver bredt ut over bringa. Ok, tenkte jeg, du liker ikke kirken; greit å få sagt fra. Litt nærmere ser jeg det står med liten skrift under: «...til hele verden.» Det er saken. Kjente jeg likte den karen.

Midt i alt vi er dypt uenige med Svenska kyrkan om, midt i sorgen over sviktende bibeltroskap, slik vi ser det – er dette forbilledlig: Å sette vårt flagg, vårt fotavtrykk, vårt frimodige vitnesbyrd om Jesus midt der mennesker ferdes. Paulus gikk ut på torget i Aten og

andre byer, eller til folkelivet i byporten, eller til elven der kvinnene var samlet. I Linköping har de laget en kirke midt mellom Apoteket og Veterinären.

Da sier jeg: Look to Sweden. I hvert fall på dette.

Endringer i høymesseliturgien

Det hører med til liturgiens vesen at den ikke endres ofte. Vi har ikke hatt hyppige endringer i vår ordning for gudstjenesten gjennom årene. For ofte og for store endringer i liturgien er ikke godt for menighetslivet. I Den norske kirke har det de siste årene vært en ganske stor liturgisk fornyelse, litt ulikt i de forskjellige menighetene. Det har skapt både begeistring og takknemlighet – og det motsatte hos noen. Enkelte steder føler mange seg fremmedgjort i sin egen kirke fordi nesten all liturgisk musikk er ny og tekstene ukjente.

Samtidig er det også iblant behov for fornyelse av formene når vi samles til bønn, tilbedelse, sang, bibellesning og forkynnelse. Språket endrer seg, våre samværsformer endrer seg, skikker og tradisjoner tar nye former. Det er viktig med stabilitet og gjenkjennelse. Og det er viktig at ting kan fornyes. Ellers kan vi lett gi signal om at kristent fellesskap sorterer mest under riksantikvaren; det er fordums former som gjelder i kirken.

Først på St. Hansstevnet

Liturgikomiteen i DELK har arbeidet en tid med vår høymesse- og nattverd liturgi, og foreslått for Rådsmøtet å gjøre noen endringer. Rådsmøtet har godkjent disse med noen justeringer, og bedt om at de innføres i menighetene så snart de er klare for det. Endringene vil bli tatt i bruk i gudstjenesten på årets St. Hansstevne. Deretter vil menighetene få den tid de trenger til å øve inn det som er nytt, fram til 1. søndag i adventstiden, 27. november 2016. Det har vi satt som siste dato for når den nye liturgi tas i bruk i menighetene.

Hva er det som er nytt i høymesseliturgien? Ikke så mye. Her skal nevnes de viktigste endringene. Alle forandringer blir omtalt i en orientering som liturgikomiteen vil sende til alle menighetene. Liturgikomiteens leder, Jon Krokeborg, er optimistisk når det gjelder å ta i bruk endringene. – Det er ikke noen stor liturgirevisjon, bare noen mindre endringer, sier han. – Dette tror jeg det vil gå veldig bra å få på plass i gudstjenestene. Men organistene og prestene må sørge for å øve med sine menigheter, legger han til.

De viktigste endringene

De endringer som vil bli mest lagt merke til, er følgende:

- **Bønn om miskunn – Kyrie.** Her synger vi vanligvis 'Gud vår Far i himmelen ...'. Det blir nå anledning til også å synge den klassiske 'Kyrie eleison, Gud Fader miskunne deg ...' som et alternativ også i høymessen.
- **Menigheten reiser seg under tekstlesningene.** – Her går vi litt motsatt vei av hva Den norske kirke gjør, uten at det har vært et motiv. Det er positivt at menigheten kan veksle på å stå og sitte under de ulike ledd. At vi på søndagsmøtene alltid sitter under alle tekstlesningene, gjør ikke gudstjenestens stående lesninger bedre eller dårligere. Vi har bare litt forskjellige måter å gjøre det på i våre to møteformer.

- **Lovsangsleddet Store Gloria** synges i stedet for det vanlige Gloria- /lovsangsledd på høytidsdager og ved spesielle anledninger.
- **Ved nattverden**
 - **Innledningen** vil nå begynne med liturgens hilsen, den såkalte prefasjonsdialog, der han sier eller synger: 'Herren være med dere', og hvor menigheten sier eller synger sitt svar: 'Og med deg være Herren'. Deretter fortsetter Lovprisningen med 'Løft deres hjerter' slik vi har det nå. Dette er slik denne lovprisningen har vært innledet fra kirkens tidligste tid. Det er fint å kunne ta i bruk igjen noe av det som har vært sunget eller framsagt i den kristne forsamling tidligere, men som har falt ut.
 - **Troens mysterium.** – Dette leddet har også vært brukt helt fra oldkirken og opp gjennom kirkens historie, men er blitt borte. Den norske kirke har tatt det i bruk i sin nye liturgirevisjon, og det ønsker vi også å gjøre. Etter at menigheten har sunget Sanctus slik vi nå gjør: 'Hellig, hellig, hellig er Herren Sebaot', sier liturgen: Stort er troens mysterium! Menigheten svarer: Kristus døde, Kristus sto opp, Kristus skal komme igjen! Så fortsetter nattverden med Herrens bønn. Troens mysterium-leddet vil være valgfritt, men vi vil sterkt oppmuntre til at det brukes jevnlig som en berikelse av vår nattverd liturgi.
 - **Medhjelpere ved nattverden.** – Som medhjelper ved nattverden kan også andre enn de eldste medvirke, som for eksempel en diakon eller den som presten ber om dette.
- **Kunngjøringer.** Disse kommer nå til slutt i gudstjenesten, etter slutningssalmen og før postludiet. Slik var det tidligere, men i de senere årene har dette leddet kommet rett etter trosbekjennelsen og før menighetens forbønn. Mange har ønsket dette leddet flyttet tilbake til slutten av gudstjenesten, og Liturgikomiteen og Rådsmøtet har valgt å gjøre det.
- **Velsignelsen.** – Også her er en liten endring. Presten sier til menigheten: Ta imot Herrens velsignelse. Menigheten reiser seg og presten fortsetter: Herren være med dere. Menighets-svaret til nå har vært: Og Herren være med deg. Det skal nå lyde: Og med deg være Herren. Dermed blir det likt det samme leddet i nattverden.

Liturgisk musikk

Hva så med den liturgiske musikk, blir det noen forandringer her? Vi spør liturgikomiteens leder.

– Det er vår neste oppgave å arbeide med, svarer Jon Krokeborg. – I løpet av det kommende året håper vi å kunne presentere for menighetene noen endringer også når det gjelder den liturgiske musikken, blant annet for å finne et musikalsk uttrykk for 'Kyrie eleison' som passer inn i vår liturgi.

Vi ønsker menighetene lykke til!

RE

Bibelselskapet i Norge 200 år

Omkring år 1800 gikk det en vekkel-
kelse over deler av Europa. Vekkel-
sen ga bibel-tørst. Men det var stor
mangel på bibler. For å avhjelpe
dette ble det opprettet nasjonale
bibelselskaper. Verdens første
bibelselskap – Det britiske og uten-
landske bibelselskap – ble opprettet
i 1804.

Det ble starten på en bred bibelsel-
skapsbevegelse som spredte seg over-
raskende hurtig i de fleste evange-
liske land i Europa, også til Norden:
Finland fikk sitt eget nasjonale
bibelselskap i 1812, Danmark i 1814,
Sverige i 1815, og i 1816 kom turen
til Norge. Selv om landet var i union
med Sverige, ville nordmenn selv ta
ansvaret med å forsyne det norske
folk med bibler. Følgende hjertesukk
fra en av Bibelselskapets stiftere viser
hvor sterk bevisstheten var om at et
bibelselskap var helt nødvendig for
den unge norske nasjonen etter løsri-
velsen fra Danmark og et uttrykk for
gryende selvstendighetstrang: «Det
er vel neppe noget land i Europa, der
mere trænger til et saadant Selskabs
stiftelse end vort Fædreland, især
efter Fraskillelsen fra Danmark».

Bibelselskapets oppgave

Oppgaven for det nye bibelselskapet
var todelt: å trykke og distribuere
bibler og bibeldeler, med den store
ambisjon at det skulle finnes en bibel
i hvert eneste hjem, og å begynne
det store arbeidet med å få oversatt
Bibelen til norsk fra grunnspråk-
ene. Fra reformasjonstiden og frem
til 1800-tallet er Bibelens historie
i Norge betinget av den politiske
historie: av den dansk-norske union.
Vår Bibel var en dansk Bibel. I de
første ti-årene etter Bibelselskapets
opprettelse var det derfor reviderte,
lettere fornorskede utgaver av det
nye testamente på dansk og av den
danske bibel selskapet ga ut. Den før-
ste fullstendige norske bibelutgaven
utgitt av Bibelselskapet kom i 1854.
Den var fremdeles på dansk.

Hele Bibelen på norsk i 1904

Arbeidet med å utgi hele Bibelen i

norsk oversettelse fra grunnspråkene
var en tung og tidkrevende oppgave:
Arbeidet med GT som ble påbegynt
i 1842, var ferdig i 1869, men denne
oversettelsen ble først i 1891 tatt inn
i bibelutgavene. Språket var nok noe
fornorsket, men ble karakterisert
som «gullalderdansk». Arbeidet med
oversettelsen av NT ble utført i løpet
av 34 år og var ferdig i 1904. Med
bibelutgaven av 1904, med GT-tek-
sten fra 1891 og NT-teksten fra 1904,
forelå hele Bibelen på norsk oversatt
fra grunnspråkene for første gang.
Norge var det siste landet i Europa
som fikk bibelen på morsmålet. Hele
Bibelen oversatt til nynorsk forelå
første gang i 1921, utgitt av Student-
mållaget, den ble revidert og utgitt av
Bibelselskapet i 1938.

I 1930 kom en ny, autorisert bibelut-
gave, gjerne omtalt som kirkebibelen,
bestående av NT fra 1904 på riksmål
og en språklig modernisert utgave
av GT-oversettelsen av 1891. Så gikk
det 48 år før Bibelselskapet i 1978,
etter 20 års arbeid, kunne utgi en ny
norsk oversettelse fra grunnspråk-
ene, denne gang i begge målformer,
bokmål og nynorsk, samtidig. Denne
bibeloversettelsen fikk en levetid på
38 år, den ble avløst av Bibel 2011,
som det også ble arbeidet med i om
lag 20 år.

Bibelselskapet har også ansvar for en
gruppe nordmenn med et helt annet
språk – samene. Hele Bibelen forelå
på nordsamisk i 1895, NT i ny over-
settelse i 1998, og GT-oversettelsen
ventes ferdig i 2019.

Gunnar Johnstad

«Pris hans navn» - DELKs nye sangbok

DELKs nye sangbok er klar, og boka
blir å få kjøpt på St. Hansstevnet på
Gjennestad 25. og 26. juni. Deretter
blir den sendt til menighetene.

Endelig er altså tillegget til salmeboka
her. Høsten 2008 og våren 2009 be-
handlet det som den gang var Hoved-
styret spørsmål om salmebok. Det ble
bestemt å lage en tilleggsbok, og
komiteen var i gang med sitt arbeid
allerede i juni 2009. Sent på høsten
2014 ble komiteens arbeid behandlet i
Rådsmøtet og Styret, og DELK-forlaget
startet arbeidet med å ferdigstille boka.

Det har vært mye arbeid i den siste
delen, og mange har bidratt. Spesielt
stort arbeid har Arild Bjørntvedt gjort
med å innhente rettigheter til trykking
av salmene. Mange har også bidratt
med korrekturarbeid både på tekster
og noter. Det blir spennende å se om
noen eller hvor mange feil som blir
oppdaget. Resultatet synes vi er blitt
veldig bra. Det er et godt utvalg av
gode salmer. Boka har 218 titler og
med registrene er boka blitt på over
280 sider. Salmene har nr. fra 802. Alle
salmer har noter og besifring, og noen
har også 4-stemt sats.

Det ble gjort en konkurranse om
navn på boka. Mange gode bidrag
kom inn. Boka heter «Pris hans navn»,
og det var Anne Martha Askjer Kjær
som hadde brukt dette på et forslag til
omslag på boka.

Komiteen festet seg ved navnet – og
i det store utvalget ble dette foretruk-
ket. Omslagsbildet er laget av Jorunn
Stokke i Oslo. Jan Martin Bøe har stått
for grafisk utforming. For å få til en
bok med godt papir og høy kvalitet på
innbinding og trykk, ble det valgt et
trykkeri i Nederland som er spesialist
på trykking av bibler og salmebøker.

Nå gleder vi oss til at boka skal bli
brukt.

**Tilleggsboka koster 250,- kroner.
Fram til 1. oktober får du 10 % rabatt.
På St. Hansstevnet selges boka til
spesiell stevnepris. Menigheter og
skoler får tilbud om å kjøpe boka til
en favorpris som varer fram til
1. oktober.**

Arvid Ludvigsen

Å rives sakte i to

– Gudsrikearbeid i spenningen mellom menighet og familie, tjeneste og fritid

Av Arne Tord Sveinall

Instituttilektor, Institutt for Sjelesorg, Modum bad

Denne artikkelen er et sammendrag av et foredrag jeg holdt på DELKs rådsmøte i desember i fjor. Det var et svært hyggelig møte med mennesker som vil noe med livet sitt i tjenesten for Gud og mennesker.

Så kan det vel hende at noen og enhver av oss kan kjenne på slitenhet, på den vanskelige balansen mellom tjeneste, fritid og familie. Resultatet kan bli at vi går med dårlig samvittighet uansett hva som skjer. Hjemme tenker vi på menighetstjeneste, og i tjenesten tenker vi at vi skulle vært mer hjemme. Det ble f.eks. ganske tankevekkende for meg for en tid tilbake da jeg hørte en voksen mann si: "Da jeg var gutt måtte jeg konkurrere med Gud om fars tid, og jeg tapte."

I utgangspunktet tror jeg dette har å gjøre med at vi slites mellom to grupper bibelttekster. Den ene gruppen tekster handler om å vise gjestfrihet, om å gå den annen mil med, om å vende det andre kinn til etc. Vi kan gjerne kalle tekstene involveringstekster. Det er gode tekster som handler om å ta egen tjeneste på alvor. Hvordan skulle menighetene ha sett ut uten ja-mennesker? Det er imidlertid andre tekster som vi kunne kalle tilbaketrekningstekster – der Jesus inviterer oss til å trekke oss tilbake for å hvile, for å hente krefter. Det handler om retreat eller rekreasjon (re-creatio, gjenskape). Det er ikke spøk å balansere disse tekstene, og det blir vanskeligere jo mer slitne vi er, for da forringes både perspektiv og fantasi.

La oss løfte blikket litt og spørre: Hva er det egentlig som gjør oss slitne? Min erfaring er at det ofte dreier seg om tre dekkende hovedord: mengde, mening og relasjoner.

Mengde er på mange måter lettest å håndtere. Det er gjenkjennelig. Hvem av oss har ikke vært slitne pga. mengde? Det kan likevel være verd noen øyeblikks refleksjon, for slitenhet pga. mengde innebærer ofte et spenningsforhold mellom ideal og realisme. Vi lager oss noen idealer som ligger på et noe for høyt nivå i forhold til de krefter vi har til rådighet. Jeg bruker å si at vi kan gjerne bli utslitt, men det bør ta et helt liv. Spenningen mellom ideal og realisme ender ofte opp i skyldfølelse eller skamfølelse. Kanskje burde vi som menighet og enkeltpersoner unne oss følgende refleksjon: Hvem er det som skaper våre idealer som blir for vanskelige å forholde seg til? Er det oppvekstforhold, eller er kanskje til og med et gudsbilde som martrer vår sjel og kropp? Kanskje skulle vi bevilge oss en "idealanalyse"?

Mening kan være litt vanskeligere å håndtere. Da slites vi av grunnleggende spørsmål om hvorfor vi egentlig holder på med det vi gjør. Skulle jeg heller ha gjort noe annet? En slik refleksjon berører ganske raskt både selvilde og identitet. Menigheter kan også sirkle rundt disse spørsmålsstillingene, og ikke bare enkeltpersoner. Gordon Johnsen, grunnleggeren av Modum Bad, uttalte en gang at tradisjoner er blant de verste tyranner vi har. Med det tror jeg ikke han mente at alt det gamle er feil. Tvert imot tror jeg han hadde stor sans for innarbeidede, gode mønstre. Men – jeg tror han mente at tradisjonene må holdes frem i lyset og luftes litt. Har denne arbeidsformen livets rett? Det er i alle fall en slitenhetsfaktor når vi utvikler såkalte "sektorfellesskap". Det vil si at det aller meste kan vi snakke ganske åpent om, men det har utviklet seg en sektor av tabubelagte temaer som vi

gjærne unngår, for det blir så vrient å snakke om. Vi ser brått for oss skuffede eller sinte ansikter. Da tror jeg vi må sette kjærlighetens, visdommens og langsiktighetens lys på forholdet, og kanskje i det lys ta noen smertefulle, men gode valg.

Relasjoner kan også være slitsomme. Mennesker som kryper oss inn under huden. Kanskje sliter vi mest med mennesker som er uforutsigbare. Vi går med radaren oppe og lurar på hvilken dag det er i dag. Er dette dagen for å berøre vanskelige spørsmål, eller sier ansiktsuttrykket at vi bør holde oss langt unna? Ved Institutt for Sjelesorg gjorde vi en undersøkelse for noen år siden for å finne ut hva det er som sliter på kirkelige ansatte. Resultatet ble en slags todeling. Unge mennesker slites som nevnt mellom arbeid og hjem – og derav følgende dårlig samvittighet. Hos eldre kirkelige ansatte dukket gjerne et fenomen opp som vi kunne kalle "akkumulert sorg". Man har hørt for mye sorg og fortvilelse – uten at dette har blitt drenert. Psykologene kaller gjerne dette "sekundær traumatisering" – noe som betyr at andres ulike lidelser setter sitt preg på oss som har et lyttende nærvær – kanskje mer enn vi aner.

Hvordan kan vi så hjelpe hverandre med dette – både som enkeltpersoner og som menigheter?

Her følger noen ganske få tanker:

- Få idealene i et bedre samsvar med virkeligheten. Husk at grensesetting ikke er egoisme, men begrensninger betyr at du har mye godt å gi mennesker også om 10 år.
- Alle organisasjoner har statutter, grunnregler etc., men alle organisasjoner og menigheter har også uskrevne

Luthersk – hva er det? (VI)

Arne Tord Sveinall er lektor og tidligere styrer ved Institutt for sjelesorg ved Modum Bad. Sjelesørger, veileder; en av landets fremste eksperter på religionsmangfold. Arne Tord Sveinall hadde foredrag på DELKs Rådsmøte i desember 2015 om «Å rives sakte i to; å leve i spenningen mellom kallet til både familie og menighet.»

regler. Forsøk å få øye på dem – gjerne i fellesskap. Bruker vi mye krefter på å forholde oss til dem, selv om fornuften i dem kan være så som så?

- Vær konkret i måten vi spør hverandre om oppgaver på. Bedre å si: Kan du lede "Juniorforeningen" frem til desember 2017? Enn å spørre: Kan du lede "Juniorforeningen?" Erfaringsmessig er vi dårlige på avslutninger. Den som slutter som leder, slutter ofte med en kombinasjon av slitenhet og dårlig samvittighet.
- Søk veiledning for å balansere involvering og tilbaketrekning. Hva er for mye og hva er passe mye?
- Se hverandre! Vær raus med ordene! Vi får aldri nok oppmuntringer.
- Skaff deg en oase! Ha noe å se frem til!
- Spre interessene! Du er i faresonen dersom arbeid, fritid og hobby går ut på ett.

I kjølvannet av reformasjonen ble det nokså raskt formulert tre slagord som på fyndig vis skulle sammenfatte hva reformasjonsverket dreide seg om. Disse tre er «Nåden alene, Skriften alene, troen alene» (*Sola gratia, Sola Scriptura, Sola fide*). Som alle slagord har de sin begrensning i at de representerer en sterk forenkling av hva den teologiske kampen under reformasjonen handlet om, samtidig som de har sin styrke i at de satte fokus på hva som var det vesentligste.

«Sola gratia» – nåden alene – peker på den gjenopppdagelsen av evangeliet som var selve kjernen i reformasjonen. Da Luther slo opp de 95 tesene mot avlaten på døren til slottskirken i Wittenberg den 31. oktober 1517, kunne han ikke på noe vis ha forestilt seg hvilket skred dette kom til å utløse, både teologisk og kirkehistorisk. Avvisningen av avlatshandelen hvilte på at Luther i årene forut for dette var kommet til en stadig klarere erkjennelse av hva evangeliet egentlig var: Guds uforskyldte nåde som skjenkes syndere for Kristi skyld. Dette utelukker enhver form for menneskelig gjenytelse eller fortjeneste. Men nettopp her kom kollisjonen med senmiddelalderens romerske teologi og kirkelige praksis til å bli voldsom. Fortjeneste-begrepet (*meritum*) var (og er!) sentralt i romerkirkens teologi: Det handler om at Gud inngyter sin nåde i menneskets hjerte, hvorpå mennesket så skal samarbeide med nåden og slik gjøre seg fortjent til mere nåde.

Det er to problemer med en slik teologi: For det første blir nåden her forstått som en kraft som Gud «pumper» inn i mennesket, og som istandsetter til helliggjørelse. I Bibelen (og dermed i luthersk teologi) er nåden derimot forstått som Guds hjertelag mot det falne menneske, som gjør at Gud for intet – uten noen grunn i mennesket selv – forbarmer seg over oss. På klassisk vis er forskjellen mellom disse to slags nådeteologi formulert i Rosenius' sang «På nåden i Guds hjerte» (SB 382), en sang som setter ord på den sjelesørgeriske verdien av en klar bibelsk forståelse av hva nåden er.

For det andre innebærer fortjenestetanken at mennesket til en viss grad er i stand til å bidra til sin egen frelse. Riktignok skjer dette ved hjelp av de inngytte nådekrefter, – likevel er den menneskelige medvirkning nødvendig og mulig. En kan ofte høre det sagt at romersk teologi har et mye mer «optimistisk menneskesyn» enn lutherdommen har. Saken er her den

at romersk teologi faktisk fornektet det bibelske alvor som ligger i læren om arvesynden, og i stedet lærer at alle mennesker «av god vilje» kan bli frelst når de bare gjør som best de kan med nådens bistand. Den bibelske forståelsen av hvor dypt det falne menneske er kommet, utelukker imidlertid menneskelig bidrag i frelsen og i frelestilegnelsen. «Et dårlig tre kan ikke bære god frukt» (Matt 7,18) – ikke engang med Guds hjelp; og: «Det som er født av kjødet, er kjød» (Joh 3,6).

Disse to forhold – den bibelske forståelse av syndens dybde og dernest av hva nåden er – utelukker altså menneskets medvirkning i frelsen (det som kalles synergisme i teologien): Frelsen er i stedet Guds verk alene, for Jesu skyld. Det er Jesu fortjeneste alene at vi kan bli frelst, ikke vår. Enhver menneskelig medvirkning frarøver Jesus hans ære som frelsens «opphavsmann og fullender» (Hebr 12,2; jf. Gal 2,21). Derfor er Troen alene det menneskelige motsvar til Nåden alene.

«Sola Scriptura» – Skriften alene – fremholder hva som skal være den eneste og absolutte autoriteten for troen og i kirken. Luther opplevde gang på gang fra romersk-katolsk hold å bli møtt med innvendingen «kirken sier ..., paven sier ...» Mot disse autoritetene stilte reformasjonen Bibelen. Det samme kom også til å gjelde overfor svermerne. Disse påberopte seg Åndens direkte tale i sine egne hjerter, og mente at de i kraft av sin «direkte kontakt» med Gud på profetisk vis kunne komme med nye åpenbaringer som supplerte og til og med korrigerende Skriften. Også i møte med disse pukket Luther på Skriften alene. Under den romerske motreformasjonen vedtok kirkemøtet i Trent at den kirkelige tradisjon hadde samme autoritet som Bibelen, og skulle æres på samme måte som Bibelen. Av den grunn finner man er rekke dogmer i romersk-katolsk kirkeliv uten noe grunnlag i Skriften, for eksempel skjærsilden, pavens primat, Marias himmelfart, helgentilbedelsen, osv. Ut fra dette er de lutherske bekjennelsesskriftene ikke å forstå som tillegg til Bibelen, men som bekjennelser til Bibelens budskap, som i en bestemt historisk situasjon sammenfatter hva som er en rett forståelse av Den hellige skrift.

Når reformasjonsjubileet i 2017 nå nærmer seg, har vi stor grunn til å minne om å takke for arven fra reformasjonsfedrene.

Jan Bygstad

DELK-skolene 150 år

Av Alf Henrik Engen

I disse dager er det 150 siden de første DELK-skolene så dagens lys. Dette er bare delvis sant, da det i 1866 ennå ikke fantes noen DELK-menighet, eller «Den evangeliske lutherske frikirkelige Menighet i Jarlsberg med flere steder», som det første navnet på kirkesamfunnet var.

Det som seks år seinere (1872) skulle føre til dannelsen av det eldste lutherske frikirkesamfunn i landet vårt, startet altså som en skolebevegelse. De historiske årsakene til dette var flere, og de første kapitlene i boka til Otto Gjerpe «Fedrearv og barnefostring» går grundig inn på dette.

Men vi skal se på én iøynefallende årsak: Skoleloven av 1860.

Ny skolelov

På midten av 1800-tallet var den unge norske nasjonen både kulturelt, økonomisk og organisatorisk kommet seg så langt at vi hadde en statsmakt som innså at det måtte gjøres et krafttak for hva vi kan kalle «folkeopplysningen». Dette innebar også å øke «sekularisert innflytelse» i det norske samfunnet, ikke minst i skolen.

Skoleloven av 1860 var en omfattende lov, men vi skal se på fire vesentlige momenter.

Til nå hadde skolen i hovedsak ligget administrativt under kirken. Selv om det i hver kommune var en skolekommisjon, var det presten, som leder, som hadde størst innflytelse, og skolekommisjonen var underlagt stiftsdireksjonen ledet av biskopen. 1860-loven innsatte nå en skoledirektør i hvert amt.

Han skulle være statens representant når det gjaldt skoledriften i kommuner og amt, og han ble også fast medlem av stiftsdireksjonen.

For det andre så skulle alle kommuner ha faste skolehus slik at det ble slutt på omgangsskolene.

Dessuten ble det satt krav til utdanning hos lærerne. De skulle ha eksamen fra et seminar.

Og dessuten innførte loven flere nye fag, blant annet naturkunnskap, historie og gymnastikk, og det skulle være fast pensum i alle fagene i skolen.

P.A. Jensens lesebok

Grundtvigianeren og prost i Kristiania, P.A. Jensen, gav i 1863 ut en lesebok som dekket mesteparten av lærestoffet etter den nye skoleloven. Men i boka var det tatt med eventyr, prøver på norrøn mytologi og annen skjønnlitteratur. Denne boka ble autorisert som lærebok, og ble «katalysatoren» for den skolestriden som fulgte over store deler av landet vårt.

For å gjøre en lang og innfløkt historie kort: Det ble harde stridigheter mellom det kristne lekfolket på den ene siden, og øvrigheten representert ved presteskap, stiftsdireksjoner og departement på den andre siden. Alt det nye som kom inn i skolen med loven av 1860, hadde ikke bakgrunn i følt behov hos folk flest på landsbygda i landet vårt. Nei, det var påbud fra «oven», og alt dette nye som ble påtvunget, ble Jensens lesebok et symbol på. Derfor kom striden rundt om i landet til å dreie seg om innføringen av denne boka. Men det var bare i de indre bygdene i Vestfold at disse stridighetene førte til at foreldre tok barna ut av skolen og startet private omgangsskoler.

Fra omgangsskole til faste skolehus

Da kirkesamfunnet ble stiftet i 1872, kom også denne omgangsskoleledelsen inn i mer ordnede og ensartede former.

Kirkesamfunnets ledere ble også skolens ledere, og kirkesamfunnet overtok ansvaret for skolens økonomi og for å skaffe lærere til skolene.

I de skolereglene som ble vedtatt i 1872, blir skolen kalt «en kristelig religions-skole». Hovedfaget var kristendomsundervisning, og valg av lærebøker i skolen bar preg av det. Ellers var de første årene av skolens historie preget av drakamp mellom kirkesamfunnet og skolemyn-dighetene om hvilke ansvar og tilsyns-myndighet det offentlige skulle ha.

For kirkesamfunnets del var det helt klart at skolens kristendomsundervisning var kirkens dåpsundervisning, og konfirmasjonen ble på en måte sett på som den egentlige avslutningen på skolegangen.

1870- og 1880-årene var en ekspansjonstid for frimenigheten og skolene. Skolekretsene kunne flere steder ha opp mot 30 elever som var det meste som var

lovlig når en dreiv omgangsskole. Rundt århundreskiftet begynte så overgangen til faste skolehus med pulter og annet skolemateriell på plass. Og fram mot 1915 var det stort sett slutt på omgangsskolene.

Nye krav fra skolemyn-dighetene

Samtidig opplevde kirkesamfunnet nytt press fra skolemyn-dighetene når det gjaldt utviklingen av skolene. Som følge av ny skolelov i 1889 kom det krav om økt timeantall og økt fagkrets, og det kom krav til kompetanse hos lærerne. Flere av førstegenerasjons lærere hadde eksamener eller kurs fra offentlige seminarer. Den neste generasjon lærere skaffet seg også kompetanse på forskjellige måter. Blant annet drev kirkesamfunnet kurs for lærerne i rettskrivning og regning.

I 1902 kom det ny lov om lærerutdanning i Norge. Nå ble kravet for å undervise i folkeskolen tre-årig lærerskole. Kirkesamfunnet var svært skeptisk til at lærerne skulle skaffe seg slik «verdslig visdom» som gymnas og tre-årig lærerskole innebar. Men kravet om økt kompetanse hos lærerne i friskolene økte, og som en mulighet til å komme myn-dighetenes krav i møte, besluttet ledelsen i menigheten å starte egen lærerskole/ungdomsskole. Læreren på menighetens skole i Kristiania begynte på lærerskolen, og etter sin eksamen startet han så opp kurs for ungdom i kirkesamfunnet som kunne tenke seg å bli lærere. I begynnelsen av 1920-årene ble det satt i gang flere slike seksmånederskurs.

Rundt 1920 begynte kirkesamfunnet også å utgi egne lærebøker (ABC og lesebøker), og foreta omskrivninger og fornorskning av bl.a. Pontoppidans forklaring.

Men fra midten av 20-årene fikk skolene nye pålegg og krav fra skolemyn-dighetene. Denne gangen dreide det seg først og fremst om «ferdighetsfagene»: musikk/sang, tegning og håndarbeid. Dette var – ikke minst av praktiske grunner – vanskelig å etterkomme, men i 1941 vedtok menighetsstyret en ny skoleplan som i hovedsak fulgte fagplanene i folkeskolen.

Ungdomsskoler etableres

I begynnelsen av 1960-årene var det flere av de erfarne lærerne i DELK-skolene som tok lærerskoleeksamen. Det var disse lærerne som var «motoren» i å gjennomføre «normalplanen av 1959» i DELK-skolene, og starte forberedelsene til å drive ungdomsskoler. Før kirkesamfunnet startet de første ungdomsskolene, var det en kort, men intens, strid om kirkesamfunnet skulle satse på en felles, eller flere lokale ungdomsskoler. Forslaget om én felles ungdomsskole ble etterhvert forlatt, og det ble vedtatt å bygge lokale ungdomsskoler.

Først ute var menigheten i Oslo som startet opp ungdomsskole i 1968. Deretter fulgte Vestfold som startet i 1970, og Telemark i 1979.

Driften av kirkesamfunnets skoler hadde helt fra oppstarten vært et betydelig økonomisk løft for kirkesamfunnets medlemmer, og lærerne hadde dårlig lønn. Det var nesten en forutsetning at lærere hadde annet lønnet arbeid ved siden av for å kunne forsørge en familie. Dette ble det en forandring på da «Lov om tilskudd til private skoler» kom i 1970. Denne loven satte opp en del betingelser for at skolene skulle bli godkjente som tilskuddsberettigede. Ett av kravene var at lærerne skulle ha samme lønns- og arbeidsvilkår som lærere i offentlig skole.

Et annet krav var at skolene skulle ha godkjente læreplaner og godkjent fag- og timefordelingsplan. Dette gav støtet til et omfattende arbeid med nye læreplaner i DELK-skolene.

Skolene fulgte de offentlige planene med små forandringer i de fleste fagene, men hadde egne, godkjente planer i kristendoms-kunnskap og musikk.

Revisjon av kristendomsundervisningen

Dette planarbeidet førte også til at undervisningen i kristendoms-kunnskap ble tatt opp til grundig gjennomtenkning og revisjon. Det første som skjedde, var en forforskning av Pontoppidans forklaring.

Fortsetter neste side.

Elevene ved omgangsskolen i Undrumsdal, nordre krets, 1915.

Elevene samlet i skolegården i St. Olavsgt. 12 i Kristiania i 1917.

Disse to bildene er fra Otto Gjerpes bok Fedre arv og barnefostring som kom ut i 1978.

Småskoletrinnet 1.-4. kl. på Bjerkely skole. Bildet er antakelig tatt i 1948 og viser (bak fra venstre) Bjørg Lefsaker (Lian), Tor Odd Bekken, Hjørdis Bekken (Wittingsrud), Elfrid Lofstad (Sperre) og Rutt Askjer (Christensen). I midten: Anne Sofie Wittingsrud (Askjer), Lars Sørum og Helge Gjelstad. Første rekke: Tone Bugten (Karlsen), Aslaug Gjerpen (?), Karin Eikeberg (Stokke) og Åste Grytnes (Heggstad). Helst bakerst står lærer Olaff Askjer. Bildet er utlånt av Bjørg Lian.

DELK-skolene 150 år ...

Kravet om utenatføring ble etterhvert lempet på. Barneskolen fikk nye emnehefter, og bibelkunnskap, kirkehistorie og aktuell etikkundervisning fikk større plass. Luthers katekisme er fortsatt basisboka i undervisningen, men «Forklaringa» ble etter hvert erstattet av andre lærebøker.

Skolene åpnes for andre

Fram til slutten av 1970-årene kom elevene ved DELK-skolene i hovedsak fra hjem knyttet til kirkesamfunnet. Men dette forandret seg ved at det fra da av stadig kom søknader om opptak av elever fra andre kristne familier. Ny revidert lov om friskoler satte som krav at skolene skulle være åpne for alle elever der foreldre ønsket at barna skulle gå på en kristen friskole.

Denne bestemmelsen ble en pådriver for skolene våre til et grundig arbeid med opptaks-reglement og en enda tydeligere skoleplan. DELK-skolene var nå ikke lenger en relativt lukket skole for ett kirkesamfunn, men en åpen evangelisk-luthersk livssynsskole som et alternativ til offentlig skole.

Gjennom medlemskap i Kristne friskolers forbund (KFF) som ble stiftet i 1988, fikk DELK-skolene et stadig nærmere samarbeid med andre kristne friskoler, ikke minst med lutherske skoler som KG i Oslo og Danielsen skoler i Bergen. I arbeidet med skoleplaner og utvikling av lærebøker har DELK-skolene også hatt et nært samarbeid med NLA i Bergen.

Det som for 150 år siden begynte som små omgangsskoler i Vivestad og Ramnes, er i dag blitt til fem skoler som utgjør en betydelig del av den kristne friskolebevegelsen i Norge. Skolene er fortsatt kirkesamfunnets skoler som blant annet ivaretar dåpsundervisning i kirkesamfunnet, men skolene er også en del av kirkesamfunnets misjonsoppdrag. I en tid der kristendomsopplæringen i offentlige skoler er redusert til et minimum, kan DELK-skolene sørge for en solid kristendomsundervisning samtidig som elevene er del av et kristent miljø der forkynnelse, bønn og lovprisning hører med. Så skolene som egentlig startet som en protestaksjon, er i dag, med alt det positive skolene står for, mer aktuelle enn noen gang tidligere!

Derfor er det viktig at menighetene i kirkesamfunnet stadig har skolene oppe som et aktuelt tema. Ikke minst er det nødvendig med forbønn for skolelivet, for lærerstab og skoleledelse, og for at skolene fortsatt kan være et sted der elever kan få utvikle seg positivt både åndelig og menneskelig.

«Underveis» - et midlertidig navn

I det første nr. av DELKs kirkeblad **Underveis** – som kom ut i 1984 – leser vi blant annet følgende:

Kjære leser!

Du sitter med det første nr. av kirkesamfunnets menighetsblad foran deg, eller det første nummeret av et utvidet «menighetshefte», om en foretrekker å si det slik.

Dette heftet, som inneholdt en del opplysninger om menighetens virksomhet og et andaktsstykke, ble trykt første gang i 1973, og har siden kommet ut to ganger årlig.

Mye anonymt arbeid har ligget bak heftene som er kommet ut gjennom årene, og de har uten tvil vært lest med stor interesse.

Vedtaket om å gi ut et slikt blad ble gjort på et møte i menighetsstyret den 21. oktober 1983. Samtidig ble en arbeidsgruppe bedt om å lage forslag til retningslinjer for bladet, og disse ble vedtatt av menighetsstyret den 9. mars d.å. som foreløpige retningslinjer.

Om disse **foreløpige** retningslinjene er endret på et senere tidspunkt vites ikke.

I den samme utgaven av bladet står

det følgende under tittelen **Underveis**? Et menighetsblad må ha et navn. Vi har midlertidig valgt å kalle vårt blad «Underveis». Ikke fordi navnet er midlertidig, men fordi menigheten er underveis.

Det betyr at menigheten er på vei mot noe annet, på vei mot det fulkomne gudsriket. Guds folk er pilegrimer på vandring mot sitt rette hjem.

Og slik så forsiden av nr. 1 fra 1984 ut:

TFR- mai 2016

Klipp fra Underveis i 1987

Utklippet nedenfor er hentet fra et nr. av Underveis som ble utgitt i 1987. Bildet er fra omgangsskolens dager, er tatt på gården Åkerholt i Vasås, og viser elevene i Vivestad sommeren 1918. Utklippet er utlånt av Ole Jan Lefsaker.

Elevene er fra venstre nederst:

Hakon Vallumrød, Jakob Nøtnes, Harald Sandbakken, Halvor Stokke (Lønn).
Astrid Ouff, Emma Stokke, Anette Sandbakken (Thorbjørnsen), Hildborg Ouff (Gjelstad), Else Stokke (Fon), Sigrid Ouff (Lefsaker).
Ragna Nøtnes (Vallumrød), Ragna Sandbakken (Solberg), Valborg Wittingsrud (Inglis), Olava Wittingsrud (Hierstad), Anna Ouff (Kristensen), Johan Vallumrød, Olav Stokke.
Stående til høyre: Lars Eik - lærer.

Rolf Ekenes gjenvalgt som tilsynsmann i DELK

Med 78 % av de avgitte stemmene og en valgdeltagelse på 53,5 % er Rolf Ekenes gjenvalgt som tilsynsmann i DELK.

I årets tilsynsmannsvalg ble det avgitt 571 stemmer av totalt 1066 stemmeberettigede, noe som gir en valgdeltagelse på 53,5 %. Siden valgdeltagelsen var over 50 %, er valget gyldig.

Kravet til å bli valgt etter første valgrunde er at man får minst 60 % av stemmene. Med 78 % av avgitte stemmer er Rolf Ekenes dermed valgt.

I et brev til Hovedstyrets leder skriver Rolf Ekenes blant annet følgende:

– Jeg takker menighetene for den tillit og oppmuntring som ligger i det votum jeg fikk i valget. Jeg opplever det som en tilskyndelse fra mennesker og et kall fra Gud til å stå i denne krevende tjenesten enda en tid framover. Jeg ser fram til videre medarbeiderskap og gleder meg til oppgavene som venter.

TFR

Ordinasjon i Bergen

Det var en stor dag for Bergen menighet da vår nye prest Jon Magne Sønstabø ble ordinert 17. april.

Menigheten har vokst jevnt siden oppstarten for 14 år siden, og særlig de siste to årene har mange nye funnet veien til våre gudstjenester, bibeltimer, møter og andre samlinger i Rosenbergaten 1. Med slik vekst som menigheten har opplevd, har naturlig nok også arbeidsbyrden for presten vår, Jan Bygstad, økt. Og det har økt så mye at det etter hvert ble klart at jobben ikke kunne utføres av en prest og to eldste alene.

Jon Magne har lang erfaring som forkynner, og vi har allerede hatt gleden av å se og høre ham i prestedtjenesten i noen måneder. Menigheten gleder seg over at vi nå står enda sterkere i møte med utfordringer som måtte komme.

Vi i DELK-Bergen ber frimodig om at Jon Magne og oss andre i Bergen menighet huskes i bønn.

Tekst og foto: Jon Tore Lie

Hvordan få tak i gode lærere?

I DELKs skoler drives det et kontinuerlig arbeid for å gjøre skolene våre best mulig. For å nå skolens mål trenger vi gode læremidler, funksjonelle skolelokaler, forutsigbare rammebetingelser og en sunn økonomi. Men viktigere enn alt dette er læreren i klasserommet.

Det er gjennom lærerens personlige møte med elevene skolen har mulighet til å gi hver enkelt elev det de har behov for av kunnskap, veiledning, omsorg og påvirkning. Derfor er rekruttering og ansettelser av lærere noe av det viktigste skolens ledelse arbeider med. Tre egenskaper peker seg ut som spesielt viktige for en god lærer i en DELK-skole:

- Kristent ståsted og engasjement
- Formidlingsevne
- Faglig kompetanse

Hva gjør skolene for å få tak i de beste lærerne?

Ved å arbeide for at skolene våre skal være så gode som mulig ønsker vi å gjøre dem attraktive å jobbe på. Da må de ha et godt arbeidsmiljø, en tydelig

kristen profil og være opptatt av faglig og pedagogisk utviklingsarbeid.

Tidligere hadde vi en egen komite som blant annet fikk på plass en læreraspirant-ordning der ungdom som var ferdig med videregående og vurderte læreryrket, kunne prøve seg som lærer et år. Mange av våre gode lærere har startet sin «karriere» på denne måten. Selv om denne aspirantordningen av ulike grunner er borte, er det flere som blir kjent med skolene våre gjennom å jobbe et år som assistent eller andre jobber i skolen, og gjennom praksisplasser i.f.m. studier. En av skolene våre tar imot læringer til barne- og ungdomsarbeider-faget.

Nå har DELK nylig utarbeidet en tiltaksplan for rekruttering av lærere. Den har blant annet som mål å få kontakt med unge som er i, eller vurderer, et utdanningsløp mot læreryrket. Denne våren har mange av disse (de vi kjenner til) fått et brev fra DELK, og til sommeren vil det bli gjort et markedsføringsfremstøt på ungdomsstevnet på Kvitsund. Vi kan ikke love noen jobb i DELKs skoler, men det er behov for kristne lærere i alle skoler, og også i DELK er det hvert år ledige lærerstil-

linger.

Det er viktig å gjøre seg kjent med kandidatene som søker lærerstilling, sjekke referanser og ta seg god tid med intervjuer. Noen av skolene intervjuer i flere runder, og noen lar kandidatene prøve seg i klasserommet mens skolens ledelse hører på.

Ofta har vi mange søkere uten å lyse ut stillingene. Lærere tar kontakt og melder sin interesse, fordi de kjenner noen som jobber hos oss – og synes det virker interessant. Vi føler derfor at vi ofte kan «velge på øverste hylle».

Og når lærere først er ansatt, følger et viktig arbeid med opplæring i hva en DELK-skole er, med kurs og ulike typer veiledning og oppfølging. Her er det viktig at vi er tydelige på hva vi ønsker av en lærer i våre skoler, og hvilken profil skolene våre skal ha.

Samtidig er vi åpne for innspill og forslag som lærere fra ulike sammenhenger har med seg. Alt må vurderes i forhold til målet om å vinne og bevare barna for Kristus, og gi dem solid kristendomsopplæring og gode allmennkunnskaper.

Tore Slettvik

Å lese for livet: Luther som bibelleser og kirkelig reformator

Av Knut Alfsvåg, VID/MHS

1. Luther og Bibelen

Martin Luther er en mangfoldig skikkelse som skrev mye om mangt og som fikk stor innflytelse på mange områder. Er det likevel mulig å fange ham i ett enkelt bilde som lar ham bli stående som en konkret historisk skikkelse og aktuelt forbilde?

Det beste utgangspunktet tror jeg er å se på Luther som bibelleser. Det er det i og for seg ikke noe spesielt i; kristne har alltid lest Bibelen. Men Luther leste Bibelen som om det gjaldt livet; det var en avgjørende betydning for ham å få tak og formidle meningen med det som stod her. I denne korte artikkelen skal jeg si litt om hvordan det kom til å styre hans forståelse av bestemte teologiske problemstillinger som han selv mente var særlig viktige.

Luther har ikke alltid rett. Han var selv skeptisk til tanken om ufeilbarlige menneskelige autoriteter, og der har han rett, også når det gjelder ham selv. Han kan bli ensidig på en måte som blir usaklig og påståelig og kan da komme til å si ting som vi definitivt ikke skal gjenta. Hans tilnærming til Bibelen som Guds avgjørende ord til oss tror jeg likevel vi kan ha mye å lære av. For når Bibelen er lest og utlagt på en god måte, da er det avgjørende sagt og gjort; da er det som er igjen for oss bare å la ordet virke. Det forstod Luther, og på det punktet kan han godt få være vårt forbilde.

2. Det reformatoriske gjennombrudd

Veien fram til denne overbevisningen var imidlertid lang og kronglete. Da Luther var en ung student med en god karriere foran seg, gikk han plutselig i kloster. Den sjelegransking han ble opplært i som munk, fikk ham til å tvile på seg selv. Han var en flink, ung mann, men i likhet med mange flinke ungdommer klarte han ikke å akseptere at han var god nok. Samtidig strevde han med predestinasjonsanfektelse. For det kunne jo hende, tenkte han, at Gud ikke ville godta ham selv om han mot formodning skulle kunne klare å leve opp til alle kravene.

Gjennom bibellesning vokste det

likevel gradvis fram en løsning på disse problemene for Luther. Den bestod for det første i en forståelse av at når Bibelen anser alt menneskelig som synd og legger det under Guds vrede, så ligger det en kime til velsignelse i dette, for det Gud legger under sin vrede, kan han også frigjøre med sin nåde. For det andre fikk Luther en visshet om at det faktisk er det Gud gjør; gjennom sitt ord gir Gud sine egenskaper til den som tar imot dette i tro. Slik får mennesket Guds rettferdighet, visdom og kraft som gave og fundament for et liv forankret i troens visshet. For Luther ble dette grunnlaget for hans virke som bibelfortolker og reformator.

3. Hvem bestemmer i kirken?

Luthers nyvunne forståelse av Guds ubetingede benådning som det eneste holdbare fundament for et liv i tro og etterfølgelse fikk ham til å stille spørsmål ved deler av den etablerte fromhetstradisjon i kirken. Mye av den var nemlig innrettet på at en ved bestemte handlinger skulle kunne forbedre sin posisjon overfor Gud. Men dersom Gud frelser ved ren nåde, er jo denne tanken om forbedring i realiteten en vrangforestilling. Da Luther påpekte dette, møtte han imidlertid motbør. For mye av det han da tok opp som problematisk, var jo bestemt av paver og kirkemøter. Og den unge munken og bibelprofessoren i Wittenberg kunne da ikke mene at disse tok feil?

Jo, den unge munken og bibelprofessoren mente det. I hvert fall måtte han anta at de tok feil om de ikke kunne vise til tydelige og relevante bibeltekster som begrunnelse for sine standpunkter. Den diskusjonen Luther slik inviterte til, var det imidlertid ingen av kirkens ledere som var interessert i å ta; de ønsket bare å få ham til å tie stille. Og da han hverken ville eller kunne det – for, som han selv sa, så var han fanget av Guds ord – så ble han utstøtt av kirken uten at hans kritikk egentlig var blitt tatt opp til overveielse. Det urimelige i dette – og at det var urimelig, er også romersk-katolske forskere i dag enige i – førte imidlertid til at mange ikke aksepterte utstøtelsen. Konsekvensen av dette var at det etter hvert ble dannet en luthersk

kirke av dem som fulgte Luther i hans insistering på at det er Guds ord i Bibelen, ikke menneskelige autoriteter, som skal bestemme i kirken.

4. Diskusjonen om den trellbundne viljen

Men hvis Luther virkelig mener at vi skal ta tekster som Ef 2,8 – “av nåde er dere frelst” – helt bokstavelig, hvordan kan vi da forklare at noen blir frelst, men andre ikke? Må vi ikke da føre alt tilbake på Gud på en måte som gjør at han virker både vilkårlig og urettferdig når han frelser noen og ikke andre? Og hvis vi på denne måten virkelig gjør Gud ansvarlig for alt, vil ikke det medføre at alle bare gjør som de vil og slutter å arbeide på sin moralske forbedring?

Disse spørsmålene stilte Erasmus av Rotterdam til Luther, og mange har reist lignende spørsmål siden. I sitt svar hevder imidlertid Luther at spørsmålet er feil stilt. Vi kan ikke kreve full innsikt i de grunner Gud har for å gjøre slik eller slik, for da stiller vi Gud for menneskets domstol, og det er ikke slik det skal være. Men gjennom møtet med Guds ord slik det har sitt sentrum i fortellingen om Jesu lidelse, død og oppstandelse, skapes det tro i oss, en tro på Guds godhet og makt. Dette er Guds skapende handling, og vi kan like lite bidra til dette som vi kan bidra til at verden en gang ble til, eller for den saks skyld til at vi selv er blitt til. Men i vissheten om at Gud på denne måten kaller oss til medarbeidere, får vi utføre vår daglige tjeneste i troskap mot hans bud og hans vilje, og så stoler vi på at han ved sin velsignelse kan la også vår gjerning bære frukt til tross for alt vi vet om egne begrensninger og egen utilstrekkelighet.

Luther aksepterer at konsekvensen av at vi vandrer i tro, er at bestemte spørsmål blir liggende uløste. Vi forstår ikke sammenhengen mellom Guds makt og menneskets frihet, eller mellom Guds kjærlighet og Guds vrede. Men det er ikke så viktig; dette kan vi godt la ligge. I stedet kan vi i glad takknemlighet hengi oss til leve vårt liv i de sammenhenger han har plassert oss og i troskap mot de bud og retningslinjer han har gitt for hvordan vi skal gjøre det.

5. Luther som kirkereformator: Et 500-års perspektiv

Luther var ofte lite taktisk; han var uansett ikke ute etter kortsiktige kirkepolitiske gevinster. Det kan skape frustrasjoner, men samtidig ligger det en form for hellig trygghet i dette. Det vi sammen kan si som kirke, er det vi kan si som uttrykk for kirkens bibelforankrede Kristus-tro. Det skal vi også si, og så får de ordningsmessige og kirkepolitiske konsekvenser av vår bekjennelse bli slik de blir.

Her tror jeg vi ofte mangler Luthers dristighet. Vi vet hvilke ordninger vi har, og mange av dem har fungert både godt og lenge. Derfor må vi være forsiktige med å formulere oss så ugardert og ubeskyttet at vi kan komme til å sette dem i fare. Slik tenkte imidlertid ikke Martin Luther. Han kan derfor gå inn i sin samtidts problemer med en bekymringsfri bibelsentrering. Det kan han fordi han har en forankring i det bibelske evangelium som gjør at han klarer å se forskjellen på det i kirken som må være slik det er fordi Gud har bestemt det, og alt annet som godt kan forandres, fordi det uansett bare er mennesker som har bestemt det.

Å gjennomføre dette skillet så skarpt som Luther prøvde å gjøre det, kan være både utfordrende og provoserende. Vi ser da også at det stilte den tids kirkeledere overfor utfordringer de ikke maktet, og derfor prøvde de å få rebellen til å tie stille i stedet. Det er imidlertid ingen god løsning når det er rebellen som sier det som faktisk må sies.

Fra våre utsendinger i Nord-Afrika Når livet er satt på vent

Vi har det veldig bra og hverdagen begynner å sette seg litt for oss. I april måtte vi forlate landet pga. visum. Så lenge vi er språkstudenter og ikke i fast arbeid, får vi ikke oppholdstillatelse og må være her på turistvisum.

Denne gangen tok vi turen til Spania og Albir hvor vår gode venninne, fadder og forlover Signe-Lisa Fevang holder til. Det var veldig stas for både Eivind og for oss voksne. Ekstra stas var det at våre foreldre, et utvalg søsken og en niese også hadde tatt turen for å møte oss og for å være med å feire Eivind sin ettårsdag.

I tiden etter at vi kom tilbake fra Spania, har vi fått vært litt med rundt for å se på noe av prosjektarbeidet vi driver. Det som gjør spesielt inntrykk på meg (Georg), er å se menn som ikke er i stand til å forsørge sin egen familie. Arbeidsledigheten er skyhøy og trykdeordningene heller labre. Det å ikke kunne gi sine barn skikkelig mat eller klær gjør vondt for de fleste menn, men med det mannsidealet som er rådende her nede, er det ekstra sårt for mange.

Ungdomsledigheten er på rundt 50 %, og å ha en solid utdanning hjelper ingenting. For mange unge menn er livet satt på vent. De har ikke anledning til å gifte seg og stifte sin egen familie, eller flytte ut fra sine foreldre for den saks skyld. For landet skaper det en enorm utfordring og en bekymring for sikkerheten. Unge menn i en slik frustrert situasjon er lette mål for de som ønsker å radikalisere og rekruttere til mindre prisverdige oppgaver.

Min drøm er å kunne arbeide med dette etter endte språkstudier. Vi kaller det for «levebrødsprosjekter». Det handler rett og slett om å hjelpe mennesker til å skaffe seg en inntekt.

Vi vet enda ikke hvor vi skal være etter språkstudiene. Om vi får bli her oppe i fjellheimen eller om vi må flytte på oss etter jul, får vi ikke vite enda. Direktøren i organisasjonen vi jobber for, tviler på at han kan si noe før i september. Så lenge Eivind ikke er i skolealder er vi ganske så fleksible, men det hadde vært deilig å slippe å flytte enda en gang. Vi trives godt her i fjellene, og vi har allerede fått noen gode relasjoner til andre her som vi har startet å dele Den gode nyheten med.

Takk for all forbønn. Vær med å be om at vi skal få lov til å være der Messteren vil ha oss og at vi kan få være redskaper for ham.

Vi nærmer oss også Ramadan. De aller fleste i dette landet vil da prøve så hardt de kan – og litt til, for å prøve å imponere og tilfredsstille sin gud. Sikre på å få komme inn til paradiset kan de aldri være, og derfor er det så ekstra viktig for dem å imponere nå i fasten. Spesielt en natt er viktig: skjenenatten. Da sies det at alle bønner vil bli besvart og kanalene til gud er ekstra åpne. Denne kveldens bønner er verdt mer enn tusen måneders bønner, sies det. Det fortelles om fra andre land i denne verden at mange som søker, finner noe uventet den natten, og at de kommer til tro på Frelseren.

Vi vil be om at dere ber spesielt den kvelden og natten.

Mvh Georg og Signe

Signe med Eivind i vogna på fortet som ligger helt øverst i byen de bor i.

Fra bibeloversetterens verksted

Når ett ord blir for lite

Bibel 2011: Mindre ordrik

Et av prinsippene for arbeidet med oversettelsen Bibel 2011 var at den skulle være mindre ordrik enn Bibelselskapets forrige oversettelse av 1978 (NO78). Denne oversettelsen var kommunikasjonsorientert og noe pedagogiserende. I oversettelser av denne typen legges det iblant til forklarende ekstraord eller tydeliggjørende omskrivninger. Slike oversettelser kan derfor bli nokså ordrike og ofte ha langt flere ord enn i kildeteksten (teksten det oversettes fra). Men ifølge retningslinjene skulle språket i Bibel 2011 altså ikke være så forklarende – noen vil si; pratsomt – som i NO78, men uttrykksmåtene skulle gjennomgående være kortfattede og presise, mer pregnante, som dette kalles på fagspråket.

To eksempler

To eksempler kan anskueliggjøre forskjellene mellom den mer forklarende oversettelsestypen NO78 og den mer pregnante Bibel 2011.

I Mark 1,4 heter det i NO78 om døperen Johannes at han «forkynte at folk skulle vende om og bli døpt for å få tilgivelse for sine synder» (16 ord), mens det i Bibel 2011 heter at døperen «forkynte en omvendelsesdåp som ga tilgivelse for syndene» (8 ord). Den greske grunnteksten har 6 ord.

Rom 3,9: I begynnelsen av verset er det i grunnteksten en kort setning på bare 3 ord.

NO78 har: «Hva skal vi da si til dette? Står saken bedre for oss jøder enn for andre?» (16 ord). Bibel 2011 oversetter: «Hva så? Har vi jøder noe fortrinn?» (7 ord).

17.216 færre ord

Resultatet av arbeidet med å gjøre teksten i Bibel 2011 strammere og kortere enn i NO78 kan avleses i antall ord denne oversettelsen har, sett i forhold til antall ord i NO78. Bibel 2011 på bokmål har 685.838 ord, mot 703.054 ord i NO78. Bibel 2011 er altså blitt 17.216 ord kortere enn NO78. I nynorskoversettelsen er reduksjonen noe mindre, 12.807 ord.

Dobbeloversettelse

Til tross for idealet i Bibel 2011 om ikke å bruke forklarende tilleggsord i oversettelsen, har en i enkelte tilfeller bevisst valgt å legge til ord. Det gjøres når en velger å gjengi ett og samme ord i grunnteksten med to norske ord. Grunnen til slik dobbeloversettelse er det forhold, som finnes i alle språk, at mange ord er såkalt polyvalente, det vil si de har flere ulike betydninger. Bibeloversetternes oppgave blir da å velge den betydningsnyansen som synes å passe best i sammenhengen teksten står i. Dette kan være en meget vanskelig oppgave, for i mange tilfeller er det grunn til å anta at de bibelske forfattere bevisst har valgt polyvalente ord for å berike lese- og høreopplevelsen. De har da forutsatt at de som først hørte og leste tekster med slike polyvalente ord, ville oppfatte betydningsfyllden disse ordene hadde. Betydningsfyllden vil imidlertid oftest gå tapt når tekstene oversettes. Da er det «fristende» for bibeloversetterne å gjengi ett og samme ord i grunnteksten med to ulike ord i oversettelsen for slik å begrense betydningstapet av ordet. I det følgende skal det nevnes fem eksempler på slik dobbeloversettelse i Bibel 2011.

Anstøt, frafall, forargelse og avvísning

De greske substantivet *skándalon* (jf. vårt ord 'skandale') har et bredt betydningsspekter. Det er opprinnelig et ord fra fangstspråket som betegner pinnen i en jaktfelle. Når dyret berører (støter an mot) fellen, klapper den sammen over det og tar det til fange eller dreper det. Det tilsvarende verbet *skandalidså* betyr «bringe til fall», «snuble». I overført betydning har *skándalon* og *skandalidså* betydningen anstøt/lage (ta) anstøt og – som følge av dette anstøt – vende seg bort fra/falle fra, da særlig brukt om frafall fra frelsens sammenheng, jf. Matt 24,10; Mark 4,17; Joh 6,61; 2 Kor 11,29.

Jesus forutså på veien fra nattverdssalen til Oljeberget disiplenes frafall, Mark 14,27: «Dere kommer alle til å falle fra og vende dere bort fra meg.» Her har grunnteksten bare ett verb,

skandalidså, men det er altså i Bibel 2011 gjengitt med to norske verb: «falle fra» og «vende seg bort». NO78 og Norsk Bibel bruker bare ett ord, henholdsvis «vende seg fra» og «ta anstøt». I skildringen i Matt 13,57 av hvordan innbyggerne i Jesu hjemby Nasaret reagerte på hans undervisning og mektige gjerninger, er det i Bibel 2011 også valgt en dobbel gjengivelse av *skandalidså*: «Og de ble forarget og avviste ham.» Her valgte også NO78 dobbeloversettelse, mens Norsk Bibel bruker bare ett verb («ta anstøt»).

Formaning, oppmuntring, trøst

De greske ordene *parakalá* (verb) og *paráklæsis* (substantiv) som brukes særlig ofte i formaningsdelen av Paulusbrevene, er særdeles polyvalente. De har i norsk bibeloversettelsestradisjon vært gjengitt med «formane» og «formaning». I Bibel 2011 gjengis de, som allerede i NO78, også med en rekke andre norske ord som oppmuntre, trøste, sette mot i, oppfordre, be.

I Hebr 13,22 karakteriserer brevets forfatter det han har skrevet om i 13 kapitler, som *paráklæsis*-ord. Når han med ett ord sammenfattende gir uttrykk for hvilken «toneart» han vil brevet skale leses i, velger han altså et ord med flere betydningsnyanser, noe som skulle gi leserne en rik forståelse av hvilken virkning han vil brevet skulle ha på dem. Mye går tapt om *paráklæsis* på norsk bare oversettes med ett ord («formaning»). Derfor har Bibel 2011 valgt dobbeloversettelse: «... ta vel imot disse ordene til formaning og trøst». NO78 og Norsk Bibel bruker bare ett ord, henholdsvis «veiledning» og «formaning».

I 1 Tess 4,18 er verbet *parakalá* dobbeltoversatt: «Trøst og sett mot i hverandre med disse ordene!»

Falle ned og tilbe

Matteus har en egen forkjærlighet for det greske verbet *proskynéá*, han bruker det 15 ganger, mens det forekommer bare to og tre ganger hos henholdsvis Markus og Lukas. Verbets grunnleggende betydning er å hilse

Andakt

Av Kristoffer Hansen-Ekenes

ærbødig/hylle/tilbe. I NT brukes verbet alltid med guddommelig objekt, om tilbedelse rettet til Gud og Jesus. Verbet er i Bibel 2011 dobbeltoversatt i Matt 28,17. Her heter det om Jesu disipler at da de så ham, «falt de ned og tilba ham». Også NO78 og Norsk Bibel har denne dobbeltoversettelsen.

Ende og mål

I Rom 10,4 kommer Paulus med et særdeles viktig utsagn om Kristus og loven. Han bruker det greske substantivet *télos*, Kristus er lovens *télos*. Dette ordet har både betydningen «slutt»/«ende» og «mål», «fullbyrdelse». I apostelens bruk av ordet kan det ligge en bevisst dobbelthet: Kristus har både opphevet og oppfylt loven: Han har én gang for alle opphevet loven som frelsesvei, ingen kan etter Kristi komme oppnå rettferdighet på lovens vei. Kristus er lovens ende med hensyn til rettferdiggjørelsen (v. 3), han har gjort ende på den som middel til rettferdighet. Samtidig er Kristus oppfyllelsen av loven i den forstand at han er det mål alt i Det gamle testamente peker frem mot. Paulus tenker altså frelseshistorisk når han betegner Kristus som lovens *télos*. Dobbelloversettelsen «Kristus er lovens ende og mål» (nynorsk: «Kristus er endepunktet for lova») vil ivareta dette anliggendet. Norsk Bibel oversetter «endemål».

Glad og stolt

I Rom 5,11 oversettes et verb i den greske grunnteksten dobbelt i nynorskutgaven: «Ja, ikkje berre det, men vi er glade og stolte i Gud, ved vår Herre Jesus Kristus» (bokmål har: «Ja, ikke bare det, vi har også vår stolthet i Gud, ved vår Herre Jesus Kristus»). Verbet som er brukt her (gresk *kaukjáomai*), betyr rose seg, være stolt. I rosen/stoltheten er det et moment av glede - som kristne er vi glade og stolte over vissheten om vår frelse!

Gunmar Johnstad

Jeg kom over en tekst fra Haggai denne uka. Det er sjelden kost. Jeg kan ikke huske å ha lest noe derfra noen gang. Det er en liten bok på to kapitler inneklemt mot slutten av Det gamle testamente. Jeg opplevde at tekstene talte til meg!

Haggai beskriver et scenario hvor tempelet lå i ruiner, jordbruket sviktet, antallet troende var redusert, og det var generelt dårlige tider for Guds folk. Selv var de mest opptatt av jordiske – og for all del: nødvendige – ting, som å bygge seg egne hus (1,3-10).

Hendelsene ligger omkring 2500 år tilbake i tid, og likevel opplever jeg at det på et vis "treffer" som en beskrivelse av vår tid. Den åndelige tilstanden. Det er lett å se mørkt på tilstanden rundt oss. Og skal vi være ærlige, så er vi selv også ganske preget av det sekulære samfunnet vi lever og ånder i. Klimautfordringene er store, selv om vi her til lands klarer å skaffe den maten vi trenger. Antallet kristne i vårt eget land er i tilbakegang. Jeg synes det minner om Haggais tid.

Spørsmålet til oss blir dermed det samme som Gud stilte gjennom Haggai: "Er det noen tilbake blant

dere som har sett hvor herlig dette huset var før? Og hva ser dere nå? Ser det ikke ut som ingenting?" Han snakket om tempelet som lå i ruiner. Vi kan oversette til vår tid og se oss rundt i kirkelandskapet og i våre egne liv. Det har vært bedre før!

Men takk og pris, Gud stopper ikke der. For midt i ruinhaugen, så å si, kommer han med et budskap til som virkelig løfter. "Men nå, Serubabel: Vær sterk! sier Herren. Josva, Jehosadaks sønn, du øversteprest: Vær sterk! Hele folket i landet: Vær sterke! sier Herren. Gå i gang med arbeidet! For jeg er med dere, sier Herren over hærskaene" (2,3-4).

Ruinhaugene og de daglige tingene kan gjøre oss evig opptatte og blinde for hva Gud gjør. Midt i det som er gått i stykker i vårt eget liv, og midt i vårt eget folk, vil han noe nytt. Han skaper. Og det nye er herligere enn det gamle (2,9)!

Og like stort: Vi får være medarbeidere. Han utruker oss med sin Ånd til de oppgavene han kaller oss til. Igjen med ordene fra Haggai: "Min Ånd er blant dere. Vær ikke redde!" 2,5.

Velsignet sommer!

Møtelisten

Gudstjenester og søndagsmøter 3 og 4. kvartal 2016

Dato	Søndag	Prekatekst	Oslo	Nore	N. Vestfold	Tønsberg	Horten	Sandefjord
03.07.2016	7.s. i treenighetstiden	Mark 5,25-34	UA n		MA n 7	JEA n 6	OE n	ER n 3
10.07.2016	8.s. i treenighetstiden	Mark 12,28-34	11.00	MA n	11.00	11.00	11.00	
17.07.2016	9.s. i treenighetstiden	Luk 6,36-42	KHE n					
24.07.2016	10.s. i treenighetstiden	Ef 4,29-32	11.00			RA 2	JEA n 7	
31.07.2016	11.s. i treenighetstiden	Joh 8,31-36	UA n 3		11.00	11.00	11.00	
07.08.2016	12.s. i treenighetstiden	Joh 4,27-30.39-43	11.00	OE 1	MA n 7	AM n 5		ER n 3
14.08.2016	13.s. i treenighetstiden	Joh 15,13-17	11.00		11.00	11.00	ER n 4	11.00
21.08.2016	Vingårdss./14.s. i treenighetst.	Matt 19,27-30	UA n 2		MA 1	JEA 3	11.00	ER n 3
28.08.2016	15.s. i treenighetstiden	Joh 15,9-12	11.00		11.00	11.00	BJH n 2	11.00
04.09.2016	16.s. i treenighetstiden	Matt 11,16-19	11.00	MA 2 *	11.00	JEA n 7	11.00	11.00
11.09.2016	17.s. i treenighetstiden	Mark 5,35-43	RE n 1		JEA n 7	11.00	11.00	ER 3
18.09.2016	18.s. i treenighetstiden	Salme 38,10-16	11.00		11.00	11.00	ER n 1 X	11.00
25.09.2016	19.s. i treenighetstiden	Luk 9,57-62	UA n 7		MA n 7	11.00		ER n 3
02.10.2016	20.s. i treenighetstiden	Matt 18,1-11	11.00	RE 1	11.00	JEA 2	ER n 6	
09.10.2016	21.s. i treenighetstiden	Luk 12,13-21	11.00		11.00	11.00	11.00	
16.10.2016	22.s. i treenighetstiden	Luk 10,25-37	UA 7		JeBj n 7	JEA n 1	11.00	11.00
23.10.2016	23.s. i treenighetstiden	Matt 24,35-44	11.00		JMS 1	11.00		JeBj n 3
30.10.2016	Bots- og bededag	Luk 15,11-32	MA sn 2		11.00	11.00	11.00	11.00
06.11.2016	Allehelgensdag	Luk 6,20-23	11.00			11.00	ER n 3	BJH
13.11.2016	26.s. i treenighetstiden	Luk 13,10-17	UA n 7	MA n	11.00	JEA n 2	11.00	11.00
20.11.2016	Domssøndag/Kristi kongedag	Joh 9,39-41	11.00		MA n 7	11.00		ER n 3
27.11.2016	1.s.i adventstiden	Matt 21,1-11	UA n		RE/MA 7 X*	11.00	X	11.00
04.12.2016	2.s.i adventstiden	Joh 14,1-4	11.00		16.00	JEA 7	17.00	KHE n 3
11.12.2016	3.s.i adventstiden	Jes 35,1-10	ER n 7		HJS n 7	11.00	MA n 2	
18.12.2016	4.s.i adventstiden	Luk 1,46-55	11.00		11.00	11.00	11.00	16.00
24.12.2016	Julaften	Luk 2,1-20	UA 15.00 2		MA 15.00 2	JEA 15.00 2		ER 15.00
25.12.2016	1. juledag	Joh 1,1-14	KHE 12.00 1		JEA 1	MA 1	RE n 1	UA n 3
26.12.2016	2. juledag	Matt 2,16-23		MA 1		11.00		
28.12.2016	4. juledag					KHE 19.00		
				* Stevne i Nore				
					* Innvielse av ny kirke			

Prestenes sommerferier 2016

- Rolf Ekenes, uke 27, 29, 30, 31 og 32
- Ulf Asp, uke 29, 32 og 39
- Erling Rantrud, uke 27, 28 og 29

- Morten Askjer, uke 28, 29 og 30
- Jan Erik Askjer, uke 27, 28, 30 og 31
- Jens Bjørnsgård, uke 28, 29 og 30
- Jan Bygstad, uke 27, 28, 29 og 30

- Boe J. Hermansen, uke 27, 29, 31 og 32
- Kristoffer Hansen-Ekenes, uke 26, 27, 29 og 30
- Jan Roald Dahlstrøm, uke 27, 28, 29 og 30
- Jon Magne Sønstebø, uke 31 og 32

d	Porsgrunn	Skien	Sauherad	Dalane	Sotra	Bergen	Østfold	Kr.sand	Dato
	X	JeBj n 2 X				JaBy n	BJH n		03.07.2016
	11.00 X	X			OE n 3	OE n	11.00		10.07.2016
	X	RE 6 X		JRD		JMS n	BJH n		17.07.2016
	11.00 X	X				JMS n	BJH n		24.07.2016
	ER n 1 X	X				JMS n	11.00		31.07.2016
	X	11.00 X	JeBj n 1	JRD n 3			11.00		07.08.2016
	X	JeBj n 3 X			JaBy n 2		BJH n	MA n 3	14.08.2016
	JeBj	11.00		JRD n 2		JaBy n	BJH n		21.08.2016
	X	11.00 X				JMS n	RA n	11.00	28.08.2016
	11.00	17.00		JRD n 3			BJH n		04.09.2016
	UA n 2		AM n 2		JMS n 1		BJH n	OE n 3	11.09.2016
	17.00	11.00		MA n 1		JMS n	X		18.09.2016
	11.00	JeBj 7				AM n	11.00	11.00	25.09.2016
	JeBj 1 X	X				JMS n	BJH n		02.10.2016
	17.00	KHE n 2		JRD n 2	UA n 3	UA n	RA n	MA n 3	09.10.2016
	11.00	17.00	MA n			JMS n	11.00		16.10.2016
	JEA n 3	11.00				OE n	BJH n	11.00	23.10.2016
	11.00	JeBj 1		JRD n 1		JMS n	BJH n	OE sn 3	30.10.2016
	JeBj n 7					AM n	JEA n	RE n 3	06.11.2016
	11.00	BJH n 7			JMS n 7		11.00		13.11.2016
		11.00	11.00	BJH n 3		OE n	UA n	11.00	20.11.2016
	JeBj 7	17.00		JRD n 2		JMS n	BJH n		27.11.2016
	11.00	ER 2				JaBy n	BJH n	MA n 3	04.12.2016
	JeBj n 7 X	X - 17.00			JEA n 1	JEA n	11.00		11.12.2016
	X	JeBj n X	UA n	JRD n 2		JaBy n	BJH n	11.00	18.12.2016
	JeBj 15.00 2 X	X		14.30		JMS			24.12.2016
	X	JeBj 1 X		OE 1		JaBy n	BJH n	ER n 1	25.12.2016
	11.00 X	X				JaBy n	BJH n		26.12.2016
									28.12.2016

Initialer / navn:

AM

Arild Minnesjord

BJH

Boe Johannes Hermansen

ER

Erling Rantrud

HJS

Hans Johan Sagrusten

HN

Herman Næss

JaBy

Jan Bygstad

JEA

Jan Erik Askjer

JeBj

Jens Bjørnsgård

JMS

Jon Magne Sønstabø

KHE

Kristoffer Hansen-Ekenes

MA

Morten Askjer

OE

Ottar Endresen

RA

Ragnar Andersen

RE

Rolf Ekenes

UA

Ulf Asp

JRD

Jan Roald Dahlstrøm

Ofring til:

1 – Offer til prestatetjenesten

2 – Misjonen

3 – Lokalt menighetsarbeid

4 – DELKs skoledrift

5 – Nødhjelp

6 – Ungdomsarbeid

7 – Andre formål

Initialer = gudstjeneste

kl 11.00 om ikke annet

er oppgitt.

Kun klokkeslett = møte.

X = fellesgudstjeneste/fellesmøter.

NB! Endringer kan forekomme. Følg med i kalenderen for din menighet på www.delk.no

n – Nattverd sn – Skriftemål og nattverd

Sted for Gudstjenestene i Østfold: se DELKs nettsider www.delk.no.

Ryenbergets diakon

Ryenberget menighet er den eneste menigheten i DELK som har en egen diakonstilling. Den har siden 2009 vært besatt av Elisabeth Fehn Olsen. Hun er 49 år, gift og har fire barn, og er vokst opp i DELK i Oslo. Jeg møtte Elisabeth på kontoret på Ryenberget for å stille henne noen spørsmål rundt egen stilling og tanker for diakoni i vårt kirkesamfunn.

– Hva gjorde at du valgte å bli diakon?
– Da jeg gikk sykepleielinja på Diakonhjemmet, var det mulig å ta diakoni som det fjerde året av utdanningen. Jeg valgte å slutte etter tre år, men diakonutdannelse var en stadig tilbakevendende tanke. I perioden 2002-2005 arbeidet familien vår i Manila som utsendinger for Misjonsalliansen. Å være en del av dette diakonale arbeidet inspirerte meg til å gjøre alvor av tanken om å bli diakon. Jeg opplevde at diakontjenesten var noe som passet til den jeg er, og jeg var motivert til å jobbe i menighet.

– Hva er det ved diakontjenesten som er så viktig for en menighet?
– Jeg ser på diakoni som en del av kirkens oppdrag på lik linje med forkynnelse og misjon, ved å være et omsorgsfellesskap. Diakonien fremmer viktigheten av at vi er kirke hele uka, der vi er. I dåpen blir vi døpt inn i et fellesskap og blir utfordret til å være Jesu etterfølgere. Det forplikter oss til å gi videre det vi har fått, i handling og holdning. Dette skal gjennomsyre hele menighetens virke, og ikke bare hos diakonen.

– Diakoni har vært en naturlig del av menigheten før også. Hva tenker du er fordelene med at Ryenberget har fått sin egen diakonstilling?

– Jeg tenker at dette løfter frem diakonien og dens prioritet i menigheten. I vår menighet, med færre barnefamilier, medlemmer som er spredt geografisk og hvor mange er ensomme og syke, er det behov for en organisert diakoni som sørger for at medlemmene bruker hverandre og menighetsnettverket på en positiv måte. Det at menigheten har en egen diakonstilling åpner for muligheten til å ha et utadrettet fokus, og samarbeid med andre menigheter. Det er viktig å ha øyne for lokalmiljøet – kartlegge behov og bruke ressurser innad i menigheten i diakonale

Elisabeth Fehn Olsen
er diakon i Ryenberget
menighet.
Foto: Einar Horsberg

oppgaver. Her blir det viktig å presisere at diakoniutvalgene i de ulike menighetene også kan ivareta dette perspektivet, det må ikke være en egen stilling til diakon.

Samtidig mener jeg at det styrker menigheten å ha flere typer stillinger, med ulike fokusområder. Som diakon fungerer jeg som representant for omsorgstjenesten i menigheten, og er i tillegg et kvinnelig bidrag i en mannsdominert struktur.

– Hvordan oppleves det å være den eneste diakonen i DELK? Byr dette på noen spesielle utfordringer?

– Det at jeg begynte i en nyopprettet stilling, gjorde at jeg måtte finne ut hva en diakon i DELK skulle være, og jeg har opplevd det som en utfordring å synliggjøre diakonien både i gudstjenesten og i DELK-strukturen for øvrig. Nettopp på grunn av dette er jeg takknemlig for at DELK har valgt å vigsle diakoner. Diakoni er et viktig fokusområde, og det er absolutt knyttet mest glede og takknemlighet til stillingen!

– Hvor får du påfyll av faglig innhold fra? Henter du inspirasjon fra andre?

– Jeg blir inspirert av møtet mellom mennesker og å se at det knyttes fellesskap der det legges til rette. Jeg har en inspirerende stab å jobbe sammen med, et eldsteråd og et menighetsfellesskap med samme visjon. Jeg har også et fellesskap med de andre diakonene i prostiet. For tiden holder jeg også på med en videreutdanning i sjelesorg, noe som har blitt et viktig påfyll i hverdagen.

– Har du noen drømmer og visjoner for menigheten?

– Jeg ønsker å møte folk og være tilgjengelig for alle som kommer til kirken, uansett alder. Jeg ønsker også å få en enda tydeligere rolle inn i skolen vår, og ovenfor mennesker i nærområdet. Jeg drømmer om å kunne være en brobygger mellom vår menighet og nærmiljøet, med øyne for utsatte i lokalmiljøet og Ryenbergets oppgave i møte med disse. Min visjon er at Ryenberget oppleves som et åndelig hjem hvor det er godt å komme og godt å være.

Tekst: Elise Bakke

DELKs Misjonsfokus 2016

Misjon i det flerkulturelle Norge

Misjon har for de fleste handlet om noe som skjer en lang reise unna. De «hjemme» sendte noen «ut». Ofte langt ut. Misjonærer var mennesker med spesielle forutsetninger, mennesker som kunne lære seg nytt språk og tilpasse seg ny kultur. Bak seg hadde misjonærene ofte et solid og kompetent apparat – misjonsorganisasjonen. Ikke minst var det en menighet som stod bak, som ba og viste omsorg, som lot seg informere og engasjere, og som trofast ga penger. Forholdet mellom misjonærer og menigheten så oftest sånn ut: de «der ute» og oss «her hjemme».

Og slik kommer det av mange gode grunner fortsatt til å være.

Men samtidig er det nå all grunn til å tenke flere tanker om misjon. I dag bor det 800 000 mennesker fra 222 ulike land – i Norge! Noen av dem er medmennesker i ditt eget nabolag. Om vi tenker vi slår en sirkel rundt DELK-kirkene med noen få kilometers radius, vil de fleste ha sirklet inn en stor flokk mennesker fra mange land. Svært mange av dem ønsker seg kontakt og vennskap med vanlige nordmenn. I 2015 nådde store flyktningestrømmer det nordlige Europa. I Norge ble flyktninger møtt med ulike holdninger – fra godhet til hat.

La oss spørre: Er det Gud som nå betror oss en særlig mulighet til å vise nye mennesker Hans godhet og frelse? Det står i Skriften om «*Mennesker av alle stammer og tungemål, av alle folk og nasjoner*», Åp 5,9. Nå er de her – helt i nærheten av oss!

Vi kan høyst sannsynlig gå ut fra at en innvandret nabo ser etter en venn. Jeg fikk en erfaring av akkurat det da jeg mot normalt sa hei til en ukjent innvandrer som ventet på bussen sammen med meg. Hans smilende respons førte til at vi ble sittende ved siden av hverandre på bussen. Det ikke noen skikkelig samtale på grunn av språket. Men det ble vennskap. Eritreeren er blitt en venn av familien – på vei mot å bli en del av familien? Av menigheten?

I Bergen menighet er mange blitt døpt i den siste tid og lagt til menigheten. Folk fra en helt annen kulturell bakgrunn enn menigheten for øvrig. Menigheten erfarer hvordan det blir helt avgjørende at de som har brutt opp fra sitt land, fra sine hjem, fra sin religion – at de finner et reelt fellesskap i menigheten.

En ung afrikansk mann kommer trofast i menigheten i Porsgrunn. Han opplevde at faren hans ble drept da han var 8 år. Moren og de andre barna måtte flykte. Men 8-åringen kom bort fra mor og de andre. Han måtte videre på flukten helt alene i en truende verden. Uten å vite hvor han var eller hvor han skulle, kom han seg på nesten ufattelig vis videre – og endte etter 9 år som ensom flyktning – i Norge. Godheten han har møtt i det siste, overvelder han. De som er blitt venner med ham, kjenner seg velsignet og berørt.

Når vi møter hverandre i åpenhet og godhet, åpner hjem og deler, erfarer vi Guds gjerninger og Guds innvirkning. Aller mest dyrebart er det for de som kommer og for oss som har vært hjemme her lenge: at lyset vi har fått over evangeliet får skinne!

At vi tror, forkynner og underviser – og at hjertene synger – Lammets sang:

*For du ble slaktet,
og med ditt blod har du frikjøpt for Gud
mennesker av alle stammer og tungemål,
av alle folk og nasjoner.*

En innvandrer i ditt nabolag ønsker seg en venn, kanskje en å få kalle mor eller far.

Hils på en du ikke kjenner og vær åpen for hva som skjer.

Ulf Asp
misjonssekretær

PS: I flere menigheter har kurset «Tro mellom venner» blitt en gave når det gjelder den nye misjonstid. Om du kjenner to eller flere andre som ønsker å åpne for nye vennskap, dann en gruppe og la dere utruste og inspirere. Eller etterspør en kurshelg i menigheten.

Kontakt gjerne undertegnede eller f.eks. Torunn Haukvik Minnesjord for mer info:

Ulf: 916 70 827 – ulf.asp@delk.no
Torunn: 952 54 732 – tminnesjord@nlm.no

Avslutning og oppbrudd i Mongolia

Bertil Andersson (over). Foto Morten Olsen
Interesserte møtedeltakere (t.h.). Foto: Bertil Andersson
Begge bildene er illustrasjonsfoto.

Tønnene står nyvasket rundt i huset. Det ryddes i skuffer og skap. Mye skal til loppemarked. Noe selges. Og noe blir pakket for å sendes til Norge. Det er tid for oppbrudd og avreise etter til sammen 11 år i Mongolia.

Mens Gunn allerede har vært i gang med å strukturere flyttelass i hodet sitt i over en måned, har noe annet surret i mine tanker. Jeg har hatt noe ugjort. Et emne jeg gjerne skulle undervist de kristne i Khovd om, men som jeg ennå ikke hadde fått gjort.

Generasjonsforbannelser

Da vi flyttet til Khovd i 2008, fikk jeg snart innblikk i at flere kristne her i vest gikk med en tung byrde av frykt. De var redde for at forbannelsen over forfedrenes synder fortsatt hang ved dem, selv om de hadde tatt imot Jesus. Både syndige handlinger og sykdommer for en selv og innen familien ble ofte begrunnet med at generasjonsforbannelsen fremdeles holdt sitt grep på de troende.

For meg var dette en ny problemstilling. «Frikjøpt i Kristus» og «samtidig rettferdig, men synder» er begrep som har preget min kristendomsforståelse og teologi. Jeg fikk derfor et stort behov

for å studere både den teologi som mine mongolske venner var påvirket av, og hva Bibelen hadde å si om dette. Derfor valgte jeg å gjøre en kritisk analyse av nettopp «Generasjonsforbannelser» i min masteravhandling ved Fjellhaug Skoler våren 2012. Målet var å reise tilbake til Khovd og hjelpe de troende til å se sin frihet i Kristus.

Nye muligheter med ny stilling

Etter at vi kom tilbake til Khovd i 2013, var jeg stedlig representant for NLM i to år. I denne stillingen fant jeg ikke tid og rom til å forberede et slikt seminar. Men fra og med 1. november 2015 fikk jeg som seniorrådgiver bedre tid og mulighet til flere undervisningsoppgaver. Noe som lå meg på hjertet, var nettopp å få holde et seminar over emnet «generasjonsforbannelser» før vi igjen skulle reise fra Khovd.

Seminar i Khovd

Lørdag 13. mai ble dette endelig en realitet. Opptil 60 mennesker var samlet til en hel dag med undervisning. Etter gjennomgang av teologien som har hatt innflytelse i Khovd, gikk vi videre inn i sentrale tekster i GT. Vi brukte også god tid til begrepene rettferdiggjørelse og helliggjørelse, og på å klargjøre hvor-

dan Kristus har kjøpt oss helt fri fra lovens forbannelse, ved at han ble en forbannelse for oss.

På slutten fikk forsamlingen komme med vitnesbyrd om hvordan livet deres tidligere hadde vært påvirket av denne læren. Det var oppmuntrende å høre at noen gjennom dagen hadde fått hjelp til å se seg fri i Kristus.

Velsignet med all åndelig velsignelse

Seminalet er holdt. Jeg har fått dele budskapet om frihet fra forbannelse med noen av de kristne i Khovd. Nå kan jeg konsentrere meg om pakkingen, sammen med Gunn. For vi reiser herfra om bare noen få uker. Etter det har jeg ikke stor mulighet til å følge opp de som trenger mer hjelp. Men min bønn er at flere av våre mongolske venner får se og oppleve friheten i Kristus. Jeg ber om at de får se at de er velsignet med all åndelig velsignelse – her og nå. Samtidig må de – og vi – vite at vi står i en kamp, der synden, djevelen og verden ønsker å dra oss bort fra Kristus og binde oss fast i syndige lyster. «Samtidig rettferdig og synder». Det er vår virkelighet. Og det er vår åndelige kamp.

Bertil Andersson

Intervju med Magnus Minnesjord – ny eldste Skien menighet

«Jeg ser det på øynene dine!»

Magnus, 38, er gift med Grethe Marie (f. Mørken) og har tre barn. Han startet sin arbeidskarriere som offiser i marinen. Nå er han daglig leder for en dagligvarebutikk med 26 ansatte. Han liker jobben sin. Uten tvil mest på grunn av alle menneskene han møter. Han er glad for å kunne gi det lille ekstra til kundene – et smil, et klapp på skuldra. I lokalmiljøet regner han med at han sann omtrentlig hilser på hvert 5. menneske han møter. Og kontakten med folk blir ofte gjensidig.

– Noen kunder har det vært vanskelig å skjule for at jeg til tider har vært sliten. De så meg. Enda jeg sa: «Det går fint!» kunne en protestere: «Jeg ser det på øynene dine.» Den omsorgen husker jeg. Magnus kommer lett i samtale med mennesker – og kommer ofte innpå folk. Ikke minst om den kristne tro. Han merker hvordan noen gjerne kommer tilbake for å føre praten videre.

Kjøpmann Magnus bruker mye tid på mennesker som har havnet litt utenfor. En afrikaner fikk en deltidsjobb hos Magnus – og snart fikk han 100 % jobb og tjente nok til å få kona si til landet. En var rusmisbruker fra han var 9-10 år og hadde begått det meste av kriminelt – bortsett fra mord.

– Om jeg ville gi ham muligheten? Jeg valgte å gi ham tillit og lot ham få jobb. Han ble en av de mest pliktoppfyllende arbeidere jeg har hatt. Etter to måneder ga jeg ham nøkkelen til butikken.

I dag er den tidligere kriminelle rusmisbrukeren en ærlig snekker og har familie.

– Hva har bidratt mest til at du fant veien selv og ble en del av menigheten?

– Det begynte med oppveksten i et kristent hjem. Livet hjemme var med Jesus, og livet på skolen var med Jesus. Siden levde jeg noen år da jeg visste jeg gjorde feil, men gjorde det.

– Jeg husker en periode i sjøforsvaret. Båten lå i London, og jeg dro hjem en ukes tid. Den siste helgen dro jeg på ungdomskveld på Skauen (DELK-skolen) – med rebusløp. Der traff jeg Grethe. Det var med på å endre livet mitt – også i forhold til de rette verdiene. 2-3 uker før jeg dro hjem, husker

Magnus Minnesjord er valgt til eldste i Skien menighet.

jeg jeg satt på akterdekket på båten og kjente en enorm tomhet som traff meg. Jeg kjente at det livet jeg levde nå ga ikke noen mening. Det kunne være gøy, men så tomt! Husker jeg var i Rotterdam og tok imot alle de ravende folkene som kom tilbake fra byen, og jeg spurte meg selv: Hva gjør jeg her?

Som nygifte bodde ekteparet i Bergen og var med på oppstarten av DELK-menigheten der.

– Tiden i Bergen og i menigheten ble en tid vi husker med stor glede.

Så ble det Skien i 2003 og menigheten der ble et hjem å komme til. Magnus forteller hvordan hele familien er glad i menigheten.

– Det er vi virkelig. Og derfor tok jeg imot kallet til eldstetjeneste både med respekt og ærefrykt, men samtidig en glede. Jeg har absolutt lyst til å jobbe for Guds rike og menigheten vår.

Magnus er opptatt av Guds enorme kjærlighet og at ingen må gå glipp av den. Det er mye som står på spill. Han siterer gjerne Joh 3,16–18 og blir slått både av Guds enorme kjærlighet og alvor over livets to utganger.

– Tenker vi virkelig over det alvor i livet vårt og de vi har rundt oss? Hvor mye betyr det for oss at han døde for alle? Vi som menighet må brenne etter å forkynne Ordet rent og tydelig så vi ikke lurar oss selv og andre. Måtte vår bønn være at vi blir bevart i troen på Hans død og oppstandelse. Hans naglemerkede hender er Guds måte å se oss rene på. Gud ønsker så mange som mulig av oss hjem. Han vil så gjerne bo i oss og at vi skal lytte til ham og at vi lar ham lede oss.

– Hva tenker du er viktig for barn og unge?

– At vi har plass for dem, at vi ser dem og lytter til dem og veileder. Og så må det være rom for å feile. Vi trenger å være tålmodige med de unge. De må få ha oppgaver i forsamlingen og være delaktige – og føle seg verdsatt.

– Hvis DELK har en arv å ta vare på, hva tenker du den er og hvordan forvalte den?

– Arven som DELK har, er på første plass forkynnelsen, en klar forkynnelse av lov og evangelium. Og det det fører til er den enorme frigjøringen gjennom evangeliet. Vi er grundige generelt sett. Vi bør kommunisere at vi er en luthersk menighet og formidle bevissthet om hvorfor vi er det.

– Du er en travel forretningsmann, et jammenneske, ektemann og far – og nå har du i tillegg gått inn i en tjeneste som kan være litt grenseløs. Hvordan skal det gå bra?

– Jeg tenker at tjenesten også gir meg rom for å ha fokus på det viktigste i livet, at den dytter meg inn til Han som virkelig betyr noe. Og at det også vil gagne familien. Jeg ser utfordringen når det gjelder tid og vet at min viktigste tjeneste er overfor barna og familien min.

I menigheten håper Magnus Minnesjord som eldste å se den enkelte og å være en som lytter.

Tekst & foto: Ulf Asp

En helt normal PiT

Alle foto: Karl Erik A. Kjær

Med to fulle busser, et halvt dusin biler og et par store hengere, kom vi oss oppover til PiT, påskeleir i Trysil. Totalt 123 personer med en snittalder blant deltagerne på 17 år. Ungdomsskolen har vært vårt hjem i påsken i mange år nå.

De siste årene har påskebudskapet vært temaet på leiren, og det kommer vi til å fortsette med. Påsken er jo tross alt toppen av kransekaka av evangeliet. Eller syltetøyet i båtisen. Kjernen! Det aller viktigste!

På leiren har vi mange aktiviteter. Morgen og kveld har vi møter. På dagen er de fleste i skianlegget, og på kvelden er det turneringer i gymsalen, brettspill og sosialt. Skolen er ganske stor og har to gymsaler. Det passer oss fint. Møtene har vi i den ene og aktivitetene i den andre. Fotballturnering, volleyballturnering og pokerturnering er et «must», og det er mye heder og ære til vinnerne. Trysil har Norges største skianlegg, og det setter deltagerne stor pris på. Noen står en dag, de fleste to, og de som er skikkelig spreke, står tre dager på rad. Den tredje dagen er det også skileik i bakken, med grilling på bål som lunsj. Når man er så mange på leir, er det typisk at det skjer skader. I år var det et brukket håndledd, en skulder ut av ledd

og et kompresjonsbrudd i rygg; en helt normal Påskeleir i Trysil med andre ord.

Vi sover på klasserommene, og med så mange vi ble i år, klarte vi å fylle åtte stykk, i tillegg til noen grupperom til noen av de «gamle» som var med. Alle blir regnet som ungdommer på PiT. Til og med de eldste ungdommene mellom 70 og 80 år. De yngste ungdommene syntes det er veldig hyggelig at det er med litt eldre ungdommer også. Tilbakemeldingene har vært gode og mange! Kanskje er det noen av dere eldste ungdommer mellom 50 og 100 år som kan tenke dere å bli med neste år?

Som nevnt så var temaet påske. Om vi ikke sier så mye om hva som skjedde i påsken, så er det jo påskebudskapet som er det mest sentrale i kristendommen. Gud gav sin sønn for våre synder. Hele Bibelen peker mot korset. Alle velsignelser som det står om, alle frukter som vi som kristne skal bære, vår relasjon med Gud, alt er mulig og skjer på grunn av korset. På PiT pleier det å komme mange fra forskjellig bakgrunn, og da er det spesielt viktig og godt å sammen feste blikket på det sentrale i troen. I år var det deltagere og medarbeidere fra flere av DELK-menighetene i både Telemark og Vestfold, i tillegg var der flere med fra andre menigheter i Vestfold, samt en del som ikke hadde

noen kristen bakgrunn i det hele tatt.

Under morgenmøtene er det korte andakter eller bibellesning, med litt informasjon for dagen. Kveldsmøtene er litt lengre. Først åpnet vi med litt bønn og lovsang, så hadde vi tale. Etter talene hadde vi vanligvis grupper der vi snakket om det vi hadde hørt, og hvilken betydning det kunne ha for våre liv. Gruppene var sammensatt slik at det var to vennegjenger i hver gruppe. Deltagerne ble delt inn første kvelden, og gruppene rullerte på å gjøre i stand maten før måltidene, i tillegg til å rydde opp etterpå.

Siden leiren bare er noen dager, er det to ting vi håper deltagerne sitter igjen med etter leiren. For det første, at de lærer mer om hvem Gud er, sider som at Han er Hellig og at Han er Kjærlighet. Altså at de ser på Gud med en høyere «standard». Det andre er at Gud ønsker felleskap med oss, og vi har tilgang til Gud på grunn av korset. Felleskapet, spesielt i vennegjenger, er et viktig sted der vi håper terskelen for å søke Gud blir lavere, slik at de tar med seg det hjem til hverdagen.

Alt i alt, en flott leir med mange fantastiske både unge og gamle ungdommer. Kanskje du kan tenke deg å være med neste år?

Lars Håkon Slette

Tre på påskeleir i Trysil

Andrea Rønning (16)

– Jeg dro fordi jeg hadde hørt mye positivt om det, fra egentlig alle!! Veldig glad i leirlivet, og det å være på tur med gode venner og Gud! Det var mye aktiviteter, bra møte, veldig masse hyggelige folk, flinke ledere, god mat, og super stemning!! Jeg syntes det fokuset som er på Gud er det viktigste på leir, det å ta han med uansett om det er på møte eller i bakken! Jeg storkoste meg på tur, og gleder meg til neste år!

Betina Trollsås (15 år)

– Hvorfor dro du på leiren? Jeg dro på PiT for å stå på slalåm i Trysil. Jeg har eldre søsken som har syntes at denne leiren er verdt å få med seg. Det er også et sosialt event hvor man møter man mange kjente og også nye personer. – Hva syntes du var det beste med leiren? – Stå i bakken, det sosiale og "partyet"! Jeg vil legge til at "partyet" kunne holdt på lenger utover kvelden. – Hvordan syntes du det var? – Jeg synes leiren var veldig bra. Anlegget i Trysil stod til forventningene. Både møter og lovsang fikk man utbytte av. – Lærte du noe nytt eller noe du vil ta med deg videre? – Vi ble satt i grupper etter kveldsmøtene, og der ble det sagt mye som fikk meg til å tenke.

Kristoffer Wergeland (15 år)

– Jeg dro på leiren fordi jeg hadde hørt kjempemye bra om den. Noen av vennene mine fra Frik skulle også ditt, så tenkte at jeg skulle prøve det ut. Det beste med leiren var fellesskapet, jeg dro ditt med noen venner, kom hjem med dobbelt så mange. Jeg synes leiren var fantastisk fin, jeg storkoste meg! Alle folka, alle møtene, alle turneringene, alt var så utrolig kult. Savner leiren no' sjukt! Jeg lærte at det å be i felleskap var en, ikke minst hyggelig ting, men god effektiv måte. Folk delte til vennene sine og måten alle bare ba for det senere på kvelden gjorde stort inntrykk på meg.

Intervju med Venke S. Gjelstad om DELK-økonomien

– Holder inntektene følge med utgiftene i DELK for tiden?

– Ja, jeg opplever at over året har inntektene de siste årene ligget noe over kostnadene. Det har blitt litt lettere etter at menighetene har tatt mer ansvar for sine prestestillinger. Av våre totale inntekter har noe under 40% kommet fra offentlige tilskudd. Ca. en fjerdedel av det offentlige tilskuddet sendes til menighetene, resten brukes til drifts- og lønnskostnader på DELK-kontoret

– Greier menighetene å dekke sine utgifter til prestetjenesten og de andre oppgavene de har?

– Alle menighetene har klart sine forpliktelser for prestestillinger etter at de tok mer direkte økonomisk ansvar. Vi informerer menighetene om hva en gitt prestestilling er budsjettert til. Det har vært et mål i lengre tid at prestelønnene skal nærme seg en gjennomsnittlig lærerlønn. Vi nærmer oss dette målet. De andre lokale utgiftene dekkes av andelen av offentlige tilskudd og innsamlinger i menighetene.

• Totale inntekter for 2015 var ca. 10,2 millioner kroner. Av dette er gaver til misjonsarbeidet 1,9 millioner, gaver til prestetjenesten 4,4 millioner og gaver til Underveis-bladet 0,3 millioner.

• De totale kostnadene var 9,8 millioner kroner. Misjonsarbeidet sitter igjen med ca. 0,3 millioner og DELKs hovedkasse med ca. 0,2 millioner i overskudd.

– Regnskapstallene for 2015 er klare; gir de deg nattevåk eller takknemlighet?

– Først og fremst takknemlighet! Givergleden er stor i DELK. Jeg har stor respekt for de mange som tydelig tar ansvar for givertjeneste og for arbeidet som gjøres i DELK. Det være seg gaver til prestetjenesten, misjon eller andre oppgaver. I den forbindelse kan jeg nevne at i løpet av året vil det bli omlegging av skattefradragsordningen slik at bokføring og innberetning blir mye enklere for oss som bokfører, det kan det også bli for giverne. Gavene vil bli registrert i en database og automatisk innberettet til Skatteetaten. Det vil innebære at det bare gis skattefradrag for gaver over bank - enten ved avtalegiro eller enkeltgaver med KID-nr. Lappene ved altergaver fases ut. Mer informasjon om dette i menighetene og på hjemmesiden etter hvert.

Resultatet så langt i 2016 ser ut til å følge den grafiske kurven fra årene før.

Venke S. Gjelstad. Foto: privat

Hvis du skulle nevne én ting som gleder deg som økonomileder i DELK, hva ville det være?

– Det gleder meg at menighetene rundt omkring er i virksomhet – det skjer noe både i nord og sør – menighetsdannelser og kirkebygg og utvidelser koster penger, men det ser ut som folk er villige til å være med. Flere og flere går inn på fast givertjeneste i DELK.

– Er det noe som bekymrer deg når du ser litt framover hva økonomien angår?

– Jeg er spent på hva menighetene vil klare økonomisk framover. Særlig de små menighetene der gjennomsnittsalderen er høy, kan komme til å slite med sine forpliktelser. Da tenker jeg at det er viktig at felleskapet hjelper til, som vi har god tradisjon for i DELK. Det må ikke bli slik at hver menighet bare ser sine egne behov. Felleskapstanken på mange plan må vi verne om.

Jeg håper at vi også ser flere unge som vil gå inn på fast givertjenesten i DELK. Det er en hemmelighet som må spres – det er velsignelse i å gi!

Generelt vil jeg oppfordre enda flere til å tenke gjennom og planlegge sin givertjeneste. Tenk gjerne over om det kan være mulig med faste beløp månedlig, kvartalsvis e.l. Brukes skattefradragsordningen, er fradragsbeløpet pr. skatteyter i år 25.000 kroner! Det beløpet du gir, trenger du da ikke å skatte av. Dvs. at man kan gi 25 % mer enn om ikke ordningen benyttes.

Jeg vil også minne om velsignelsen ved å gi – det er en bibelsk tanke.

Red.

Den norske kirke sporer av – hvor går frikirkene?

Av Rolf Kjode, tidligere generalsekretær i Normisjon og p.t. tilknyttet Norsk Lærerakademi i Bergen. Artikkelen er bygget på et foredrag han holdt på DELKs Rådsmøte i april.

Den norske kirke vil endre sin lære om ekteskapet ved å innføre en liturgi som gjør kjønn likegyldig som vilkår for ekteskap. Det er et dramatisk steg. At vranglære finnes i kirken, er én sak. Slik har det alltid vært. Offisielt vedtatt vranglære er noe annet. Og dette er utvilsomt vranglære, fordi det bryter med Skriftens entydighet, med den universelle skapelsesordning og naturen og med evangeliets kall til å vende om fra synden til et hellig liv i Jesu etterfølgelse. I tillegg bryter det med katekismens lære om ekteskapet. Den norske kirke har valgt å bryte med apostolisk kristendom. Om den har en lære om ekteskapet i dag, er denne at kjønn er likegyldig for ekteskap.

Et friksjonsfritt budskap

Betyr det noe for frikirkesamfunnene? Den norske kirke har gitt etter for de kreftene som vil likedanne kirken med tidsånden og står tilbake med et friksjonsfritt budskap i møte med den allmenne mening. Frikirkene og de lutherske organisasjonene er en del av den samme virkeligheten. Uten et bevisst åndelig lederskap som adresserer de utfordringene som ligger i den allmenne kulturen, vil utviklingen gå i nøyaktig samme retning, bare litt seinere. Den norske kirkes valg har trolig tatt vekk en form for buffer for frikirkene slik at utviklingen potensielt vil gå raskere. Denne dynamikken er vi allerede vitne til i den teologiske debatten ved at noen frikirkelige røster bevisst har begynt å snakke ned Bibelen som troens og lærens absolutte normgiver.

Vi har de siste årene vært vitne til en enorm teologisk tilpasning i norsk kirkeliv. Jeg har sett det best blant prester og blant organisasjonsfolk i Den norske kirke. Selv om det ikke finnes fnugg av tekstmessig og histo-

risk grunnlag for å betvile Skriftens entydighet i dens avvisning av likekjønnet samliv, gir tidligere evangeliske prester seg inn på bortforklaringer for å kunne avvise Skriftens ord. De ble ordinert til det motsatte. Andre holder fast på kirkens gamle lære som sitt «syn», et «syn» de har fått lov til å ha som et mindretall. De sier gjerne at spørsmålet ikke er viktig nok, og i alle fall ikke splittende. Vi må kunne leve med flere «syn».

La oss samle oss om det viktigste, evangeliet. Men hvilket evangelium er det, dersom det ikke kaller oss til omvendelse fra det Bibelen adresserer som synd? Omfanget av og tempoet i disse to tilpasningsstrategiene er enorm. Jeg er redd for at det samme vil skje i frikirkene om de ikke hever bevisstheten betraktelig, og dersom frikirkelige ledere ikke i større grad gir offentlig veiledning som hyrder for sine flokker.

Alle frelst til slutt

Min erfaring fra det kirkelige feltet er at spørsmålet om likekjønnet samliv ikke står alene. Dels er det knyttet til en relativiserende holdning til Skriften som har konsekvenser for kallet til etterfølgelse langt utover seksuelle minoriteter, som for eksempel i spørsmål knyttet til samboerskap blant heterofile i kristne miljøer. Vi ser det også i vår allmenne kristne bevissthet knyttet til forbruk og fråtsing, sviktende kjærlighet til sannheten og manglende nød for menneskers frelse og misjon. Den norske kirke lider dessuten av langt framskredet dåpsuniversalisme – en gang døpt, alltid frelst. Ja, om du er ateist og medlem av kirken, så skal du regnes som kristen. Personlig bekjennelse – som svarer til kirkens overleverte bekjennelse – gjøres irrelevant. Trolig stikker en total universalisme under hos langt flere enn vi orker å tenke på, med en lære om at alle blir frelst til slutt. Ikke

rart at kirker som snakker folk etter munnen, tømmes.

Om vi skal forsøke å forstå det som skjer på holdningenes plan, finner vi trolig et helt avgjørende underliggende dogme i kravet om full autonomi. Kulturen lærer oss opp til å skulle bestemme selv. Vi ser det i hele lovgivingen om kjønn, der kjønn nå foreslås valgfritt gjennom en egenerklæring. Det blir lettere å skifte kjønn enn navn, om helseministeren får det som han vil. Dette er del av et helt prosjekt av kulturell demontering ved å angripe det som er skapelsesmessig gitt. I den ekstreme individualismens navn regnes det som et overgrep å være kjønn fra unnfangelsen av.

En reell åndskamp

Det finnes ingen vei framover om ikke vi som deler samme tro og bekjennelsesgrunn, står sammen framover. Motkreftene er kulturelt sett svært sterke. Jeg tror ikke vi kan komme til rette med dette dersom vi ikke innser at det er en høyst reell åndskamp som foregår. Derfor dan- net vi for fire år siden Evangelisk luthersk nettverk. Vi trenger hverandre på samme bekjennelsesgrunn. Ledere må gi hverandre mot, oppmuntring og hjelp. Årene framover kommer til å kreve mye av oss. Vi vil erfare at åndelig lederskap på en særlig måte innebærer å bære Kristi kors.

Et synlig håp i Den norske kirkes situasjon er at en fjerdedel av kirkemøtet stod fast på sin overbevisning ut fra Guds ord og ikke lot seg presse, og at snart 300 prester i en hastig organisert aksjon har signert en erklæring som bekjenner alvoret i den situasjonen som vi er ført opp i. Dette har vært en stor oppmuntring denne våren. Nå trenger vi en felles plattform for disse gruppene og mange flere.

Kortversjon av kristendommens historie i Japan

Rolf Kjode.

Må stå sammen

Vi kan lett tenke at vi er få og marginale. I virkeligheten er det motsatt. I det store bildet er det vi som står sammen med den verdensvide kirke. De raskt minkende liberale vestlige folkekirkenes makt reduseres. Vi som står på klassisk bibelsk grunn i Norge, er imidlertid i stand til å marginalisere oss selv. Dersom vi ikke makter å skape kultur og holdninger, praksis og ordninger for å stå sammen og gå sammen i tida framover, fragmenteres vi og taper kraft. Derfor er det min utfordring til de lutherske frikirkene, til de lutherske organisasjonene og til alle i Den norske kirke som har maktet å stå imot presset fra vranglæren, at vi må finne sammen. Vi må skape noe sammen i norsk kristenliv som gir folk frimodighet og glede over å være en del av noe som er større enn oss selv, og som driver oss videre i oppdraget med evangeliet til nye generasjoner og folkeslag.

Dette henger på veggen i Yao menighet. Under bildet står det følgende: Xavier Expounds Christ To The Buddhist Priests.

I 1549 kom den kjente Asia-misjonæren Xavier med et portugisisk skip til Japan. På den tiden var det ikke sentralt styre i Japan, men mange lokale høvdinger som hersket over hver sine områder, og det var opp til hver enkelt høvding å bestemme om misjonærene skulle få komme. Noen høvdinger sa nei, men det var ganske mange områder de kristne fikk virke relativt fritt, og kristendommen spredte seg ganske raskt.

I løpet av 50 år ble det 300 000, det vil si ca. 3 % av befolkningen, kristne. Det er den høyeste andelen kristne det noen sinne har vært i Japan.

Forfølgelse

Allerede innen slutten av det samme århundre begynte de kristne å bli forfulgt. Årsakene var mange og sammenfattet. Japan var i en samlingsprosess, og det var mye politisk uro og konflikter. De som fikk makt, ville rense ut alt u-japansk, både for å få bedre kontroll, og i frykt for spionasje. Den første massakren skjedde i 1597, der 26 mennesker, både japanere og utenlandske misjonærer, ble hengt på kors. (Dette skjedde i Nagasaki, og det er fortsatt et kjent minnesmerke for denne hendelsen.) De som mistenktes for å være kristne, måtte trø på et krusifiks, ellers ble de drept. Den siste offisielle forfølgelsen skjedde i 1632. Da hadde flere hundre mennesker blitt martyrer, og man regnet kirken som utryddet.

Japan stengt

I 1641 ble de siste utlendingene kastet ut fra Japan, og det skulle gå 250 år før det ble mulig for utlendinger å komme inn i Japan igjen. I denne perioden var det fred i Japan. Det var sentralisert styre, og alle måtte være registrert ved et buddhistisk kloster. Enkelte kirker overlevde i det skjulte, blant annet gjemte de Maria- og Jesus-statuer inni Buddha-statuer.

Japan åpnet

I 1868 ble det igjen åpnet for utlendinger å komme inn i landet, og mange misjonærer fra mange ulike kirkesamfunn kom og drev misjonsarbeid i hele landet. Interessen for alt vestlig var stor, og det medførte en særlig interesse for vestlig viten og kristen tro. Det ble startet flere kristne skoler, og disse ble viktige for japanerne når de skulle prøve å ta igjen vestlig utdanning og utvikling.

Møtet mellom de katolske misjonærene og de skjulte kristne i Nagasaki er et spesielt kjent møte, også blant japanere. Det finnes ingen andre eksempler i historien at en kirke har overlevd en så lang forfølgelse.

Norske misjonærer til Japan

Etter at Mao kom til makten i Kina, måtte misjonærene trekke seg ut av landet. De så seg om etter andre muligheter, og fant at det var gunstig å starte i Japan. Der hadde de nettopp tapt andre verdenskrig, landet var utbombet, og økonomien lå i ruiner. Krigen var blitt begrunnet i en religiøs lydighet mot keiseren, og det var et stort åndelig tomrom. Nå var det stor nysgjerrighet på kristendom, og misjonærene kom raskt i kontakt med japanere å samarbeide med. NMS startet opp i Japan i 1951. Allerede i 1961 ble det opprettet et kirkesamfunn, Kinki-kirken, som et resultat av arbeidet til misjonærene fra NMS og Frikirken. Alle NMS-misjonærene har siden arbeidet innen denne kirken.

Ingeborg Marie Alfsvåg Ekenes
Kilde: Knut Alfsvåg

Rapport fra Rådsmøtet i DELK

Rådsmøtet (RM) var samlet på Sand Gård i Stokke fredag 8. og lørdag 9. april 2016. Referat fra Rådsmøtet er gjort tilgjengelig i kirkene og vil bli å finne på delk.no

Viktige saker som rådsmøtet denne gang behandlet var:

Kvalitetssikring av kristendomsfaget
Kristendomsfaget er DELK-skolenes viktigste fag. Det er enormt viktig at faget er best mulig både med tanke på innhold og formidling. Kristendomskomiteen har i flere møter arbeidet med kvalitetssikring av kristendomsfaget. Kristendomskomiteen har tatt en helhetlig gjennomgang av arbeidet, og ville forankre dette i Rådsmøtet. Rådsmøtet ga sin tilslutning til oppsummeringen og målene for arbeidet med kvalitetssikring av kristendomsfaget.

Mandat for diakoniutvalget. Nedsettelse av diakonitjenesteutvalg.

Det er kommet forslag om å opprette en diakonigruppe i DELK som gjennomgår styringsdokumentet "Diakonitjenesten i DELK" fra 2010. Rådsmøtet ber Tilsynsmannen og Hovedstyret å nedsette diakonitjenesteutvalg med mandat som foreslått og holde Rådsmøtet orientert om utvalgets arbeid.

Fra liturgikomiteen, nattverd-liturgi

RM godkjenner liturgikomiteens forslag. Justert høymesse- og nattverd-liturgi tas i bruk på St. Hansstevnet 26. juni, og i menighetene etter stevnet. Liturgikomiteen sender ut informasjon til alle menighetene om endringene og forslag til hvordan menighetene kan øve inn de nye liturgiene. Eldsterådene har ansvar for at menighetene blir godt informert om endringene og får øve på de nye liturgiene før de tas i bruk.

Samlivsutvalgets innstilling

Rådsmøtet behandlet i desember 2015 første utkast til veiledning i spørsmål angående ekteskap, samboerskap, skilsmisse, gjengifte og tjeneste. Utvalget ga her sin innstilling i et stort dokument. Det ble vedtatt å utsette saken. Så vel samlivsutvalget som RMs medlemmer oppfordres til å arbeide med saken som tas opp igjen i neste RM.

Reformasjonsjubileet 2017

Komiteen for reformasjonsjubileet 2017 planlegger ulike former for markering av jubileet for DELKs vedkommende. Rådsmøtet ga sin tilslutning til de planer som Komiteen for reformasjonsjubileet 2017 har lagt fram.

Arvid Ludvigsen
sekretær

Kort fra Hovedstyret i DELK

Hovedstyret hadde møter 10. mars på Ryenberget og 22.-23. april på Høgsveen.

- Rolf Ekenes fikk 78 % av stemmene i tilsynsmannsvalget og har sagt ja til stillingen videre.
- En vedtektsmal til bruk for menigheter er utarbeidet.
- Jon Magne Sønstabø og Kristoffer Ekenes-Hansen fikk tydelig votum til å fortsette sine prestestillinger, begge på 50 % i hhv. Bergen og Oslo, etter prøveperioden på et halvt år. De ble begge ordinert denne våren.
- Kristiansand og Dalane menigheter er villig til å dele på en prestestilling, hel- eller deltid.
- Det arbeides med sammenslåing av Skien/Porsgrunn menigheter. En prest til skal ansettes.

- Det totale overskuddet for DELKs kirke-kasse ble for 2015 kr 502 000, inkludert overskuddet i misjon på kr 296 000.
- Arbeidet med strategiplanene skal presenteres for menighetene før det sendes til Rådsmøtet i oktober og vedtas i GF 2017.
- Årsmøtet for DELK-forlaget er avholdt, og HS er gitt fullmakt til å ivareta medlemmenes interesser til neste årsmøte. Nettbutikk er under planlegging.
- DELK søker om medlemskap i Frivillighet Norge fra 1. januar 2017. Organisasjonen fronter frivillig arbeid i Norge og har vært pådriver for mva-kompensasjonsordningen.

Venke S. Gjelstad
styresekretær

Portalen til sommeren

DELKs sommerstevne dette år finner sted på Gjennestad 25. og 26. juni. Det blir portalen til sommeren og ferien både for mange av oss DELK-ere og en rekke andre som pleier finne veien til det praktfulle Gjennestadområdet.

Vårt årvisse St. Hansstevne byr også i år på en rekke programposter til utrustning, ettertanke og utfordring, både på det åndelige og menneskelige område. Temaet for årets stevne er «Jeg har kalt deg ved navn». Spennende temaer om haugianisme i dag, om hvordan plante nye DELK-menigheter, om kristne som forfølges, hvordan leve hverdagskristenlivet, om gamle sannheter som skal ut til moderne mennesker i vår tid er bare noen eksempler. En god blanding av egne talere og gjester er bidragsytere.

En av de store nyhetene i år blir presentasjonen av DELKs nye salmebok. Den skal vi synge mye fra, ikke minst på salmekvelden på lørdag. Se fullstendig program på DELKs nettsider. Som vanlig er det også et flott program for barn; St.Hansormen er kommet for å bli! Mange av programpostene passer også godt for ungdom, som i tillegg har sine egne arrangementer under stevnet.

Mat blir å få kjøpt både inne og ute, og grillene fyres opp både lørdag og søndag. NB: Årets stevne begynner litt tidligere, med åpningsmøte allerede lørdag kl 11.

Kom og bli informert, utfordret, oppbygget!

Velkommen til årets St. Hansstevne!

Red.

**Les mer på
side 36 og
se detaljert
program på
www.delk.no**

Leire og dugnader på Bondal sommeren og høsten 2016

Sommerens barneleire

4.- og 5.-klasseleir

27. juni - 30. juni.

Hovedleder: Martha Baksås, telefon 478 50 680. Påmeldingsinfo blir sendt ut via skolene og lagt ut på delk.no/virksomheter/Bondal_fjellstue.

6.- og 7.-klasseleir

30. juni - 03. juli.

Hovedleder: Ikke klar ennå
Påmeldingsinfo blir sendt ut via skolene og lagt ut på delk.no/virksomheter/Bondal_fjellstue.

Leir for de over 50

Mandag 25. til fredag 29. juli

Åndelig leder: Prest Boe Johannes Hermansen

Vertskap: Oddveig og Herman Næss
Påmelding til Oddveig, telefon 473 67 812 eller e-post oddveig.naess@gmail.com eller til Herman telefon 916 08 871.

Bibeldager på Bondal

Torsdag 11. til søndag 14. august.

Åndelig leder: Prest Jan Bygstad

Vertskap: Ikke klart ennå
Påmelding til Torill Askjer, telefon 975 86 692 eller e-post torill.askjer@gmail.com.

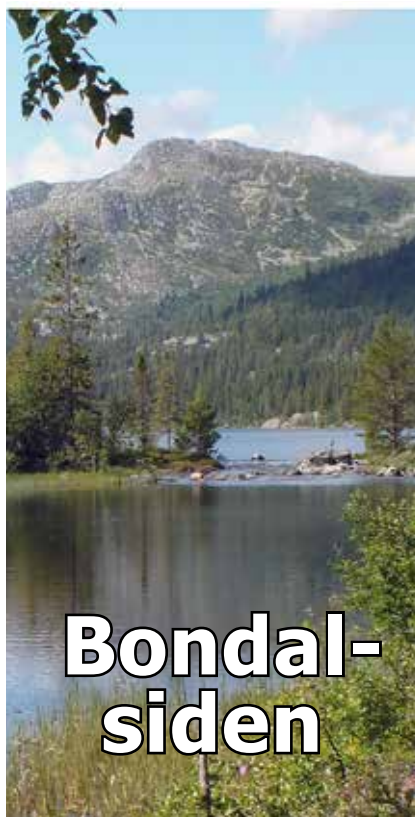
Høstleir på Bondal

Nytt av året er at det arrangeres høstleir for barn på Bondal fjellstue. Leiren vil bli arrangert i høstferien fra mandag 3. oktober - fredag 7. oktober. Nærmere informasjon vil bli delt ut gjennom skolene på samme måte som sommerleirene. Leiransvarlige er Egil og Kathrine Helland fra Oslo. Se side 33.

Høstdugnad

Noter at det blir høstdugnad på Bondal Fjellstue fra 14. til 16. oktober. Det er mye som skal gjøres på fjellstua i år, blant annet maling og opparbeiding av uteområdet rundt lilehytta. Derfor oppfordres leserne til å melde seg på og delta på høstdugnaden.

Påmelding til dugnaden gjøres ved å ringe vedlikeholdsleder Knut Bergan, telefon 33 31 69 14 eller 411 60 634.

Bondal på nett

Gå inn på www.delk.no/bondal for mer informasjon og nyheter om fjellstua.

Ny innkjøpsansvarlig på Bondalfjellstue

Vi ønsker å takke Knut Næss for den store innsatsen han har bidratt med i Bondal fjellstue. Innkjøpsansvarlig har en meget sentral rolle i den daglige driften av fjellstua. Videre er vi veldig takknemlige for at Håkon Gjelstad fra Tønsberg har sagt ja til å ta over denne oppgaven.

Støttemedlemskap og gaver

Vi minner om støttemedlemskap som koster 250 kr i året. Det har de siste årene blitt gjort betydelige forbedringer på Bondal.

Derfor er vi veldig takknemlig for støttemedlemskap og gaver. Det betyr mye for økonomien, og gjør at vi kan holde utleieprisene på et moderat nivå.

Betaling for støttemedlemskap og eventuelle gaver kan sendes til konto nr. 2680 07 50503.

Leie Fjellstua?

Kontakt Ester Bettum på telefon 997 12 468 eller send en e-post til: ek-bettu@online.no.

Ester har oversikt over ledige helger og uker samt priser.

Vi oppfordrer menighetene til å benytte dette flotte og nyoppussede stedet til bibelgrupper, menighetsleire og samlinger av ulike slag.

Bondal fjellstue er også åpen for private arrangementer. Fjellstua har stor kapasitet i forhold til utnyttelsen i dag.

Gå inn på delk.no/Virksomheter/Bondal_fjellstue og benytt bookingoversikten for å se når fjellstua er ledig.

Spørsmål, kommentarer eller forslag

Har du spørsmål, kommentarer, synspunkter eller forslag angående Bondal Fjellstue? Kontakt en av de lokale kontaktpersonene, eller send en e-post til bondalstyret@delk.no.

Lokale kontaktpersoner for Bondal

HORTEN

Torill Askjer, tlf. 975 86 692
torill.askjer@gmail.com

OSLO

Bodil H. Thorsnes (varamedlem)
Tlf. 482 72 532
bodilthorsnes@hotmail.com

PORSGRUNN

Torstein Hvale (rådsmedlem)
Tlf. 35 51 32 77 / 922 18 970
torstein.hvale@sf.nett.no

SKIEN

Kathrine Rudsro (sekretær & styremedlem), tlf. 977 38 593
kathrinerudsro@gmail.com

NORDRE VESTFOLD

Tone Heian (styrerepr.)
Tlf. 33 06 08 87
tone.heian@hotmail.com

TØNSBERG

Kjell-André Bettum (styreleder)
Tlf. 954 50 814
kjellandre.bettum@delk.no

VEDLIKEHOLDSLEDER

Knut Bergan
Tlf. 33 31 69 14 / 411 60 634
knutbergan001@gmail.com

HUSMOR

Anita Gundersen
Tlf. 990 39 741
anigunde@gmail.com

245 år siden Hauges fødsel

T.v. over: Noen av aktørene under samlingen: Sigbjørn og Signe Ravnåsen, Boe Johannes Hermansen, Haavard Kirkeng (organist) og Ivar Hauge (femte generasjon etter Hans Nielsen Hauge). Bildet t.h.: Signe Ravnåsen dramatiserte Lucine Nesterud som av Hauge fikk beskjed om å bryte en forlovelse og gifte seg med en enkemann.

Hans Nielsen Hauges fødselsdag ble markert på Hauges Minde søndag 3. april – 245 år siden hans så dagens lys i 1771.

Dagen startet med gudstjeneste hvor Boe Johannes Hermansen talte og forrettet. I sin preken om tvil og tro, berørte han også Hauges kamp for å holde fast på troen og kallet.

Etter lapskaus, is og kaffe dramatiserte Signe Ravnåsen den haugianske kvinnen Lucine Nesterud. Deretter holdt hun foredrag med tema: "De haugianske vennesaftunnene og aktualiteten

i Hauges forkynneelse". Hun påpekte blant annet Hauges troskap og lydighet mot Guds ord, hans betoning av nådegaver, hans tale om likeverd, mot gjerrighet og havesyke og at troen må vise seg i gjerning. – Dette er forhold som også er svært aktuelle å løfte fram i dag, sa foredragsholderen.

Deretter fulgte samtale hvor flere deltok, og både Signe og Sigbjørn Ravnåsen fra Haugeinstituttet besvarte spørsmål. Om lag 80 personer deltok.

Arrangør var DELK Østfold menighet i samarbeid med Haugekomiteen i Normisjon i Østfold.

En viktig dag for DELK-Østfold

Kristi himmelfartsdag er en stor og viktig dag i kirkeåret. Jesus får makt, ære og herlighet når Han vender tilbake til Faderen. I år hadde DELK-Østfold familiemøte på denne dagen, på bedehuset Hauges Minde. Haavard Kirkeng

talte, Sten Næss var organist og Arnt Johannes Hermansen ledet samlingen. Bildene viser noen glimt fra den flotte dagen, som samlet mellom 40 og 50 personer.

Foto: Boe Johannes Hermansen

Ny i Oslo fra høsten?

Flytter du til Oslo til høsten? Er du ung voksen- og ønsker deg et fellesskap med andre unge voksne? Da håper vi inderlig du tar turen innom oss på Torsdagskveld på Ryen!

Første torsdag hver måned kl. 19 samles vi til kveldsmat, prat og fellesskap. Vi synger gjerne noen sanger sammen, og samles om et bibeldykk – en slags uformell bibeltime, om du vil – eller et annet aktuelt tema. Overskriften i vår har vært "Det kristne livet", og vi har blant annet lest fra 1. Johannesbrev.

For mange er Ryenberget menighet blitt et godt kristent møtested også i forbindelse med søndagenes gudstjenester og møter. Vi vil gjerne være en god kristen arena også for deg.

Høstens samlinger for «Torsdagskveld på Ryen» blir følgende torsdager kl. 19:

1. september, 13. oktober, 3. november og 1. desember.

I høst rister vi oss sammen med en tur til Bondal fjellstue 16.-18. september. Sett av tiden allerede nå! Og 23. oktober har vi ansvar for et søndagsmøte på Ryenberget.

Lyst til å bli med oss? Send en mail til Kristoffer Hansen-Ekenes (khe@delk.no) så blir du med på mailinglisten vår.

Velkommen til Ryenberget menighet!

Foto: Einar Horsberg

Kirkeforum DELK

Kirkeforum i DELK inviterer til
to samlinger høsten 2016 i Granly
kirke.

Mandag 26.09 kl. 19.00

«Går det et ekstratog for jøder til
himmelen?» Innledning ved Rolf G.
Heitmann.

Onsdag 09.11 kl. 19.00

«Det få vil ha, men alle trenger. Hvor-
dan formidle kristen tro til dagens
mennesker?» Innledning ved Harald
Kaasa Hammer.

Nærmere info kommer! Noter da-
gene nå og følg med på delk.no.

Arrangør: DELK v/Kirkeforum-
utvalget.

Boe Johannes Hermansen

Dahlstrøm til Dalane

Det har ikke vært enkelt å få på plass
fast prest til vår menighet i Dalane.
Siden Konrad Fjell sluttet for en tid
tilbake, har tidligere Egersundsprest
Ottar Endresen vært fungerende
prest i vår menighet i Egersund.
Flere utlysninger har ikke gitt det
resultatet vi hadde håpet.

Det siste året har Jan Roald Dahlstrøm
(67) vikariert i stillingen. Jan Roald har
tidligere vært sokneprest i Den norske
kirke en rekke steder, senest i Nærbø
på Jæren. Han har også en tid vikariert
som pastor i Frikirkens menighet
i Bodø. Jan Roald ble medlem i DELK
i 2015.

I tiden Jan Roald Dahlstrøm har
vært prest i Egersund, har han i tillegg
til gudstjenestene også hatt bibeltimer
og annen menighetsundervisning.
Hans vikariat går ut dette året.

Vi er veldig takknemlige for tje-
nen Jan Roald har gjort i tiden han har
vært i Egersund. Han er svært høyt
verdsatt i menigheten. Hovedkontoret
arbeider med å finne prest både for
Egersund og for vår nye menighet i
Kristiansand.

Red.

Nore menighet med egen nettside

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn

Nore menighet

DELK- menigheten i Nore holder til i Fredheim kirke som ligger litt syd for Rødberg i Nore og Urdal kommune.

Fredheim kirke ble bygget i 1907-1908.

Gudstjenester avholdes jevnlig, og de to neste gudstjenester i Fredheim kirke finner sted

- søndag 12. juni kl. 11.00
- søndag 10. juli kl. 11.00
- søndag 7. august kl. 11.00
- søndag 4. september kl. 11.00 - Stevne i Nore
- søndag 2. oktober kl. 11.00
- søndag 13. november kl. 11.00
- 2. juledag 26. desember kl. 11.00

Besøksadresse: Sporan, Nore. Kirken ligger like inn til Rv 40 ved Sporan syd for Rødberg, og hovedtårnet er nå fra Tunnhøvdveien.

Menighetens prest er Morten R. Askjer, Tykkemarkveien 3, 3124 Revetal, telefon 912 37 207.

Nore menighet styres av et råd med presten som leder.

Kontaktperson er Ivar Haug, 3630 Rødberg, telefon 925 25 326 / 32 78 12 49

DELK-menigheten i Nore har fått egen
nettside, og her finner du nødvendige
adresser, kontaktpersoner og en over-
sikt over gudstjenester som avholdes i
Fredheim kirke i gjennomsnitt en gang

per måned. Nettsiden finner du i Me-
nighetsoversikten på delk.no, eller ved å
gå direkte inn på
delk.no/noremennighet/
TFR

Salmebokutdeling i Telemark

Den 17. april var det familiegudstje-
neste på Borgenheim, hvor 1. og 2.
klasse var spesielt invitert. De fleste av
de 24 andreklassingene var til stede og
fikk sin salmebok, og skolebarna sang

flere sanger for oss. Kirken var overfylt
av både små og store; de mange barna
gir oss grunn til å tro på en levende
framtid i menigheten.

Tekst og foto: Øyvind Venheim

Påskenen i DELK-Østfold

En innholdsrik påskefeiring ligger bak oss i DELK-Østfold. Palmesøndag startet med gudstjeneste i Hauges Minde, med besøk fra DELKs menighet i Horten.

Skjærtorsdag kveld var vi samlet i Normisjonshuset, Halden og langfredag til pasjonsgudstjeneste i Missingmyra bedehus.

Første påskedag lød den gamle hilsen ved begynnelsen av gudstjenesten i Missingmyra bedehus: Herren er oppstanden! Og menigheten svarte: Ja, han er sannelig oppstanden. Andre påskedag var gudstjenesten lagt til

Langli bedehus i Skiptvet. Det var nattverd på alle gudstjenestene unntatt langfredag. Boe Johannes Hermansen talte og forrettet på alle gudstjenestene, unntatt andre påskedag, da han hadde gudstjeneste i Nore i Numedal.

I Langli var det Torgeir Flateby som sto for preken og Ragnar Andersen forrettet. Påskedagene er festdager. Det merket vi ikke bare på gudstjenestene med deres innhold, men også på kirkekaften første påskedag, som bildet viser et glimt fra.

Tekst og foto: DELK Østfold

Ny bok

Bibelen for hode og hjerte

Forfatter : Anne-Margrete Saugstad
Utgivelsesår : 2016
Innbinding : Mykbind m/klaff
ISBN : 9788253148311
Språk : Bokmål

Guds ord er talt inn i en annen tid enn vår og må derfor forklares. Samtidig er det beregnet på oss i dag, og bør alltid tas imot med et åpent hjerte i den enkeltes situasjon.

I denne boken deler Anne-Margrete Saugstad av sin store kunnskap om Bibelen og de bibelske tekstenes bakgrunn og sammenheng. Her finner du en rekke innfallsvinkler til hele Bibelens skattkammer – fra skapelsesfortellingen til Johannes' åpenbaring. Som leser vil du få større oversikt og forståelse for hva Guds ord er og hva det handler om: Hans plan og gjennomføring av sitt verk til menneskehetens beste.

Bibelen er en bok både for hodet og for hjertet, den har med andre ord både en åndelig og en intellektuell side. Men dypest sett er Bibelen en bok om Gud og til Hans ære – når den blir rett forstått.

Anne-Margrete Saugstad er en skattet forkynner og har i en årrekke vært lærer i Det gamle og Det nye testamentet ved Bibelskolen i Staffeldtsgate, senere Høgskolen i Staffeldtsgate.

Boken er utgitt av Luther forlag.
Pris 249 kr..

Arvid Ludvigsen

Gulliverstund har gull i munn

Noen fredagskvelder samles barn til og med småskolealder til verdifulle stunder med bibel, bønn og lek i fokus.

Som regel er de hjemme hos en av søndagsskolelederne, men iblant drar de ut på tur. Ofte kommer det inspirerende rapporter på menighetens

Facebook-gruppe om hva samlingene har inneholdt.

Det hele foregår i regi av DELK-menigheten i Sandefjord, og du kan lese mer under Nyheter/Aktuelt på Sandefjord menighets nettsider.

Se <http://sandefjord.delk.no/category/nyheter/>

**Følg med på
www.delk.no**

Ny bok

Året rundt aktivitetsbibel

Forfatter : Sally Ann Wright

Utgivelsesår : 2016

Innbinding : Mykbind

ISBN : 9788252000863

Språk : Bokmål

Bli kjent med Bibelen gjennom lek og moro. 52 bibelhistorier og over hundre aktiviteter!

Her skal du finne ord, tegne dyr, løse gåter, telle gjenstander og fargelegge bilder. I tillegg kan du lese gjenfortellinger av kjente og kjære historier i Bibelen. Det finnes ingen bedre måte å bli bedre kjent med Bibelen på!

Alder 6-12 år

Boken er utgitt av Lunde forlag.

Pris 199 kr..

Aroid Ludvigsen

Kommer ikke Underveis?

Eller kjenner du noen som ikke får bladet i posten?

Ring telefon **33 35 93 50**

eller send en e-post til

underveis.abonnement@delk.no

Husk å melde adresseforandring!

Har du flyttet, eller vil du ha bladet sendt til en annen adresse?

Ring telefon **33 35 93 50**

eller send en e-post til

underveis.abonnement@delk.no

Høstdager på Bondal

Bondal har fjellstuedrift i høstferieuka 3.-7. oktober. Ønsker du noen dager i fjellet til høsten, ønsker vi deg velkommen! Du bestemmer selv hvor langt opphold du ønsker. Dagsprogram, priser og meny blir lagt ut på nettsidene. Bestilling av rom til Katrine Helland på e-post: katrine@egil.net eller på telefon 479 03 745.

Museumsgjenstand eller bærekraftig alternativ?

Det årlige møtet i Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid gikk av stabelen 1.-2. februar, på det faste konferansestedet Høgsveen Retreat- og Gjestegård, i Ringsaker.

Representanter for ti kirkesamfunn og andre kirkelige enheter fra Norge, Sverige og Danmark møttes til 24 timer med tettpakket program.

Professor Knut Alfsvåg holdt et perspektivrikt og matnyttig hovedforedrag, med tittelen «Den konfesjonelle lutherske kirkelighet – museumsgjenstand eller bærekraftig alternativ?» Planen var å få en respons fra Rolf Kjode i Evangelisk luthersk nettverk. På grunn av

inntrufne omstendigheter måtte Kjode melde forfall. Men han bidro likevel med en skriftlig respons.

Bengt Birgersson, Jan Bygstad og Thor Henrik With bidro med innledninger til engasjert samtale under overskriften «Valgmenighet – frikirke – indrekkelig opposisjon: Hvor går veien videre?»

Til nytt medlem av komiteen for neste års nettverksmøte ble pastor Jakob Okkels fra Missionsprovinsen i Sverige valgt. Han etterfølger Bengt Birgersson. Komiteen består for øvrig av Knut Alfsvåg og Boe Johannes Hermansen.

Boe Johannes Hermansen

Møtedeltagerne samlet på Høgsveen, fra venstre: Asbjørn Hjorthaug, Den evangelisk-lutherske bekjennelseskirke (ELBK); Thor Henrik With, Det evangelisk-lutherske stift i Norge (DelsiN); Knut Alfsvåg, Carissimi, (foredragsholder); Jakob Okkels, Missionsprovinsen i Sverige; Ulf Asp, Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK) (vertskap), Torkild Masvie, Den lutherske kirke i Norge (DikiN), Joachim Grün, Carissimi og Johanneskretsen, Boe Johannes Hermansen, For Bibel og Bekjennelse (FBB), Jan Bygstad, DELK, Bengt Birgersson, Missionsprovinsen i Sverige, Leif G. Jensen, Den evangelisk-lutherske frikirke, Danmark (ELFK), Alf Danbolt, DikiN, Gunnar Hjorthaug, ELFK, Danmark, Erik A. H. Okkels, FBB og Richard Skollevoll, DelsiN. Foto: Toril S. Asp

Døpte	Født	Døpt	Menighet
- Matheo Solberg, Undrumsdal	07.12.15	14.02.16	Nordre Vestfold
- Simon Laomian Gunnerød, Våle	27.11.15	13.03.16	Nordre Vestfold
- Thorjus Rudsro, Skien	21.11.15	13.03.16	Skien
- Lilli Sophia Hvale Wijnia, Skien	31.12.15	27.03.16	Skien
- Elise Hansen-Ekenes, Oslo	18.02.16	10.04.16	Oslo
- Marzieh Rezaee, Bergen	10.07.85	24.04.16	Bergen
- Alidad Salimi, Bergen	03.09.78	24.04.16	Bergen
- Bahman Karimi, Bergen	21.03.78	24.04.16	Bergen
- Ali Najafkhani, Bergen	01.05.81	24.04.16	Bergen
- Farhad Moradi, Bergen	14.03.81	24.04.16	Bergen
- Jacob Slaathaug, Siljan	17.04.16	01.05.16	Skien

Vigde

- Hilde Semb, Skien og Tor Henning Gunnerød, Ramnes, viet i Borgeskogen Kirke 05.03.2016
- Randi Mangelrød, Kvelde og Anders Sæleset, Voss, viet i Kvelde kirke 23.03.16
- Veronica Gundersen, Oslo og Kristian Håvard Sævik, Oslo, viet i Heddal stavkirke 30.04.16

Døde	Født	Død	Menighet
- Else Marie Kristiansen,	1938	31.01.16	Tønsberg
- Bergit Skarpås, Rødberg	1920	02.03.16	Nore
- Leif Ellef Fadum, Tønsberg	1922	02.03.16	Tønsberg
- Hildur Othilie Larsen Søvde, Rygge	1926	16.03.16	Østfold
- Anna Kathrine Næss, Borre	1919	22.03.16	Horten
- Torger O. Haug, Rødberg	1930	24.03.16	Nore
- Sissel Wallumrød, Tønsberg	1926	13.04.16	Tønsberg

Antall innmeldte: 6. Antall utmeldte: 5.

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK)

DELK bekjenner Jesus Kristus som Frelser og Herre og bygger på Bibelen som Guds inspirerte, ufeilbare og troverdige ord og den overordnede norm og kilde for tro, lære og liv.

DELK holder følgende bekjennelsesskrifter for å være uttrykk for den rette forståelse av hovedpunktene i Bibelen:

- De tre oldkirkelige bekjennelser: den apostoliske, den nikenske og den athanasianske

- Den augsburgske konfesjon

- Luthers lille katekisme

DELKs bekjennelse forplikter alle menigheter, tillitsvalgte, ansatte og medarbeidere for øvrig.

DELK har ca. 3.400 medlemmer fordelt på lokalmenigheter i Oslo, Buskerud, Vestfold, Telemark, Rogaland, Hordaland og Østfold.

Signe og Georg Stensland har reist til Nord-Afrika.

- E-post: signe.minnesjord@gmail.com

- E-post: georgstensland@hotmail.com

Bank-kontoer for gaver til DELK

Husk at det skattefrie beløpet er øket til 25 000 kr fra 2016!

Gaver med skattefradrag til kirkebygg i Nordre Vestfold menighet eller til menighetsbidrag i Skien eller Porsgrunn menighet, settes inn på konto 3000 24 91210.

Skattefrie gaver ellers settes inn på konto 2420 22 11085.

Det kan være gaver til prestenes lønn, misjonen, eller prosjekter bestemt av menighetene selv.

Gaveformål må nevnes hver gang.

Første gang du bruker ordningen, må navn og personnummer oppgis, senere er det nok med bare navn.

Se også www.delk.no og klikk deg inn på Gaver til DELK.

Gaver uten skattefradrag kan gis direkte til:

- DELKs misjonsarbeid: konto 2400 19 51439
- Kirkebladet «Underveis»: konto 3000 27 13949
- Bergen menighet, kirkebygg: konto 3000 23 00512
- Dalane menighet, evangelisering: konto 3270.67.14080
- Nordre Vestfold menighet, ny kirke og skole: konto 1503 51 15541
- Skien menighet, kirkebygg: konto 1201 45 87746
- Sandefjord menighet, skolebygg: konto 3000 24 20259
- Tønsberg menighet, kirkefornyelse: konto 1638 26 21437

DELKs misjonærer

Gunn og Bertil Andersson med barna Benjamin, Rebecca og Jonatan, bor i Vest-Mongolia, i Khovd. Bertil er seniorrådgiver på feltet med hovedfokus på samarbeid med den nasjonale kirke. I dette inngår blant annet veiledning av kirkas pastorer og undervisning på korttidsbibelskole i Darkhan. I tillegg er han rådgiver for stedlig representant i NLM. Gunn arbeider deltid som lærer ved den norske skolen i Khovd. Etter nyttår vil hun konsentrere seg mer om litteraturarbeid samt kvinnearbeid i menigheten.

Andersson avslutter sin periode i juni 2016. Blogg: www.femandersson.wordpress.com
Epost: bertilgunn@egil.net

Ingeborg Marie og Torkel Alfsvåg Ekenes med datteren Eirin Helene reiste til Japan i slutten av august i 2016. Brage Johan ble født i Japan 2. januar i år. Perioden er på seks år, og de to første årene er det språkopplæring. Blogg: www.tonbotidende.com
Bruk følgende e-post adresser:

- Til Ingeborg Marie: imajanoma@gmail.com
- Til Torkel: tae@nms.no

Husk

- å BE for våre misjonærer og følg med på deres blogger, og send dem gjerne en hilsen.
- at du kan BLI FAST GIVER til DELKs misjonsarbeid gjennom din egen nettbank til konto 2420 22 11085. Må merkes: "Gave til misjon".

DELKs menigheter, kirker, skoler, kontaktpersoner og adresser

DELKs HOVEDKONTOR

Åslyveien 19, 3170 Sem
 Telefon: 33 35 93 50
 www.delk.no
 E-post: delk@delk.no
 Tilsynsmann Rolf Ekenes
 Telefon: 900 91 562
 E-post: tilsynsmannen@delk.no

MENIGHETER, KIRKER, PRESTER OG ELDSTE

Bergen, DELK-kirken

Rosenberggaten 1, 5015 Bergen
 Jan Bygstad, prest Bergen og Sotra
 Telefon: 932 64 642
 E-post: jan.bygstad@delk.no
 Jon Magne Sønstabø, prest
 Telefon: 970 87 699
 E-post: jon.magne.sonstabo@delk.no
 Gunnar Johnstad, eldste
 Telefon: 918 86 929
 E-post: gjohnst@online.no
 Jon Tore Lie, eldste
 Telefon: 952 95 554
 E-post: jotol@online.no

Sotra, Håkonsund kirke

Håkonsund, 5379 Steinsland
 Vidar Klepsvik, eldste
 Telefon: 450 43 319
 E-post: vklepsvi@online.no

Dalane, Bedehuset i Egersund

Johan Feyersgate 5, 4370 Egersund
 Jan Roald Dahlstrøm, prest
 tlf. 467 65 734
 epost: jan.roald.dahlstrom@delk.no
 Jan Hetland, eldste
 Telefon: 907 43 877
 E-post: jan.hetland@dabb.no

Horten, Langgata kirke

Langgata 50, 3187 Horten
 Erling Rantrud, prest
 Telefon: 916 42 047
 E-post: erling.rantrud@delk.no
 John L Ludvigsen, kontaktperson
 Telefon: 920 17 522
 E-post: john@ludvigsen.no

Kristiansand, Sodal bedehus

Morten Askjer, fung. prest
 Telefon 917 37 207
 E-post: morten.askjer@delk.no
 Leif Skåra, eldste
 Telefon 957 87 680
 e-post: leif@skaara.net

Nore, Fredheim kirke

Sporan, 3630 Rødberg
 Morten Askjer, prest
 Telefon: 917 37 207
 E-post: morten.askjer@delk.no
 Ivar Haug, kontaktperson
 Telefon: 905 25 326

Nordre Vestfold, Døvik kirke

Døvikveien 4, 3176 Undrumsdal
 Morten Askjer, prest
 Telefon: 917 37 207
 E-post: morten.askjer@delk.no
 Torgeir Døvik, eldste
 Telefon: 482 72 792
 E-post: tdovik@gmail.com
 Kåre Solberg, eldste
 Telefon: 920 33 761
 E-post: ks@kremar.no
 Eirik Thorvaldsen, eldste
 Telefon: 458 82 463
 E-post: eirthor@gmail.com

Oslo, Ryenberget kirke

Enebakkveien 152, 0680 Oslo
 Menighetskontoret
 Telefon: 23 21 01 75 / 23 21 01 76
 E-post: ryenbergetkirke@delk.no
 Ulf Asp, prest
 Telefon: 916 70 827
 E-post: ulf.asp@delk.no
 Kristoffer Hansen-Ekenes, prest
 Telefon: 906 28 073
 E-post: khe@delk.no
 Elisabeth Fehn Olsen, diakon
 Telefon: 954 74 800
 E-post: elisabeth.fehnolsen@delk.no
 Egil Helland, eldste
 Telefon: 913 15 555
 E-post: egil@egil.net
 Andreas Thorsnes, eldste
 Telefon: 911 70 395
 E-post: andreas@urbania.no

Porsgrunn, Borgeskogen kirke

Åmotbakken 4, Porsgrunn
 Jens Bjørnsgård, fung. prest
 Se Skien
 Gunnar Hvale, eldste
 Telefon: 995 10 126
 E-post: gunnarhvale@hotmail.com
 Rune Høvås, eldste
 Telefon: 930 03 573
 E-post: rune.hovas@sf-nett.no

Sandefjord, Moe kirke

Moveien 78, 3221 Sandefjord
 Erling Rantrud, prest
 Telefon: 916 42 047
 E-post: erling.rantrud@delk.no
 Terje Simonsen, eldste
 Telefon: 415 15 141
 E-post: terje.simonsen@delk.no
 Hans Åge Guren, eldste
 Telefon: 920 49 270
 hans-aage@hotmail.com

Sauherad/Midt-Telemark, Akkerhaugen kirke

Norsjølia 6, 3812 Akkerhaugen
 Se Skien

Skien, Borgenheim kirke

Grensegaten 73, 3714 Skien
 Jens Bjørnsgård, prest
 Telefon: 928 49 725
 E-post: jens.bjornsgard@delk.no
 Fred Arve Fahre, eldste
 Telefon: 414 74 218
 E-post: fredarve@hotmail.com
 Fredrik Minnesjord, eldste
 Telefon: 404 13 542
 E-post: fm@brevini.no
 Magnus Minnesjord, eldste
 Telefon: 473 99 900
 E-post: minnesjord.holding@gmail.com

Tønsberg, Granly kirke

Klippeveien 1, 3122 Tønsberg
 Jan Erik Askjer, prest
 Telefon: 976 62 727
 E-post: jan.erik.askjer@delk.no
 Erik Gjelstad, eldste
 Telefon: 930 09 981
 E-post: ergjelst@online.no
 Svein Minnesjord, eldste
 Telefon: 957 28 082
 E-post: s-minnes@online.no
 Anders Rønningen, eldste
 Telefon: 942 42 226
 E-post: ronningenanders@gmail.com

Østfold, Missingmyra bedehus

Missingmyrveien 6, 1640 Råde
 Boe Johannes Hermansen, prest
 Telefon: 996 12 822
 E-post: boe.johannes.hermansen@delk.no
 Haavard Kirkeng, eldste
 Telefon: 932 53 715
 E-post: hkirken@online.no

GRUNNSKOLER

Oslo: Ryenberget skole,

Enebakkvn 152, 0680 Oslo
 Telefon: 23 21 01 61
 E-post: post@ryenbergetskole.no

Re: Bjerkely skole

Hengsrudveien 662, 3176 Undrumsdal
 Telefon: 33 06 30 30
 E-post: post@bjerkelyskole.no

Sandefjord: Moe skole

Movn 78, 3221 Sandefjord
 Telefon: 33 48 73 40
 E-post: kontor@moeskole.no

Skien: Skauen kristelige skole

Jon Alvsonsgt 14, 3714 Skien
 Telefon: 35 50 54 00
 E-post: post@skauensskole.no

Tønsberg: Granly skole,

Postboks 70 Lofte-Eik, 3109 Tønsberg
 Telefon: 33 00 31 10
 E-post: post@granlyskole.no

St. Hansstevnet 2016

Tema:

Jeg har kalt deg ved navn

PROGRAM

Lørdag 25. juni

- 11.00 Åpningsmøte – Hans Aage Gravaas:
"Kalt av Gud – også til forfølgelse?"
- 13.00 Møte. Toril Asp: "Jeg har kalt deg ved navn"
- 15.00 Seminarer
 - Hermund Haaland: "Haugianisme 2016 – nostalgi eller nødvendighet?"
 - Jan Bygstad: "Gammelt budskap – ny tid"
 - Jarleif Gaustad: "Gir nye menigheter nye kristne, eller flytter vi bare folk?"
- 17.30 Familiemøte v. Jan Erik Askjer
- 19.30 Salmekonsert i Skjee kirke
- 22.00 Undommenes kveld. Erling Rantrud

Søndag 26. juni

- 11.00 Gudstjeneste
- 15.30 Avslutningsmøte
Tale ved Rolf Kjøde

- Barneprogram • Boksalg • Gratis camping
- Kafeteria og kiosk • Overnatting

Se fullstendig program på
www.delk.no

Velkommen til Gjennestad!